

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА**

**КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список**

Випуск 7

**Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року**

КИЇВ 2025

УДК 008
К 90

Укладачі: **О. Ф. Білоконь**
Т. Б. Благодарєва
О. В. Паніматченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип.7, 2025 / уклад. О. Ф. Білоконь,
К 90 Т. Б. Благодарєва, О. В. Паніматченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ;
М-во культури та стратег. комунікацій України, НБУ імені Ярослава Мудрого,
Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2025. – 52 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2025

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Жадан, Сергій. Те, що пишеться сьогодні, вже не пояснює цю країну: [письменник, музикант, військовослужбовець Сергій] Жадан про літературу, яку змінила війна, та культуру, що нас формує [Електронний ресурс] / Сергій Жадан ; [записала] Анастасія Курінська // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1066385-te-so-pisetsa-sogodni-vze-ne-poasnue-cu-krainu-zadan-pro-literaturu-aku-zminila-vijna-ta-kulturu-so-nas-formue/>.

2. Нестелєєв, Максим. Безкультурна політика [Електронний ресурс] / Максим Нестелєєв // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://tyzhden.ua/bezkulturna-polityka/>.

Про байдужість української влади до культурної політики, непрофесіоналізмі у кадрових призначеннях у сфері культури, освіти й мовної політики. Автор підкреслює, що культура в Україні розвивається всупереч державній політиці, а не завдяки їй.

3. Онух, Єжи. Політики не зацікавлені в тому, щоб люди були освічені, – Єжи Онух [Електронний ресурс] / Єжи Онух ; [інтерв'ю вела] Леся Вакулук // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://espresso.tv/suspilstvo-politiki-ne-zatsikavleni-v-tomu-shchob-lyudi-buli-osvicheni-ezhi-onukh>.

Митець, арткуратор і письменник, який живе у Канаді, про своє українське коріння, державу, культуру і дипломатію.

Див. № 58.

Історія культури

4. Бузак, Тарас. «Українська Хата» в Херсоні [Електронний ресурс] : [про розквіт українства на Херсонщині у 1917–1920 роках минулого століття] / Тарас Бузак // Район. Історія : [сайт]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://history.rayon.in.ua/blogs/821412-ukrainska-khata-v-khersoni>.

5. Петренко-Цеунова, Ольга. Українська молитва в лаврських печерах [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 25 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://tyzhden.ua/ukrainska-molytva-v-lavrskykh-pecherakh/>.

Про історію русифікації Києво-Печерської лаври та її тривалого підпорядкування Московському патріархату. Авторка аналізує, чому лавра не стала українською після здобуття незалежності, та акцентує на знаковій події – першій молитві українською в Дальніх печерах, яку звершив митрополит Епіфаній 23 липня 2025 р. Це символічний крок у поверненні лаври до українського духовного простору.

6. У Службі зовнішньої розвідки України показали розсекречені документи по справі письменника Уласа Самчука [1905–1987] [Електронний ресурс] //

Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 10 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://history.rayon.in.ua/news/819917-u-sluzhbi-zovnishnoi-rozvidki-ukraini-pokazali-rozsekrencheni-dokumenti-po-spravi-pismennika-ulasa-samchuka>.

Див. № 58.

Культура і суспільство

7. Громадські діячі вважають завданням мовного омбудсмана дерусифікацію публічної сфери [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4012895-gromadski-diaci-vvazaut-zavdannam-movnogo-ombudsmana-derusifikaciju-publicnoi-sferi.html>.

Про спільне відкрите звернення мовознавців, волонтерів, блогерів, активістів і громадських діячів стосовно мовної ситуації в Україні та необхідність зміни мовної політики.

8. Фарбар, Катерина. Головне з інтерв'ю [письменника, музиканта] Сергія Жадана з [поетесою] Ліною Костенко та реакції [в українському суспільстві] [Електронний ресурс] / Катерина Фарбар // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 16.07.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/intervyu-liny-kostenko-ta-serhiya-zhadana/33475064.html>.

Див. № 45.

Культура і держава. Культура і влада

Див. № 161.

Інформаційна політика

9. Данькова, Наталія. Моніторинг [роботи] Нацради [Національної ради з питань телебачення та радіомовлення за перше півріччя 2025 р.]: робота з простроченими повноваженнями, конфлікти серед членів, конкурси та штрафи [Електронний ресурс] / Наталія Данькова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 25 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://detector.media/monitoring/article/242914/2025-07-25-monitoring-natsrady-robota-z-prostrochenymy-povnovazhennyamy-konflikty-sered-chleniv-konkursy-ta-shtrafy/>.

10. Лобова, Олена. Комунікаційниця Олена Лобова: «Тиша – найгірша тактика, адже вакуум завжди заповнюється негативом» [Електронний ресурс] / Олена Лобова ; [інтерв'ю вела] Анастасія Платонова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242580/2025-07-14-komunikatsiynytsya-olena-lobova-tysha-naygirsha-taktyka-adzhe-vakuum-zavzhdy-zapovnyuietsya-negativom/>.

Тренерка зі стратегічних комунікацій про найгірші стратегії державних комунікацій, «єдиний голос» влади та неготовність держструктур до публічної уваги, тиску і хейту.

11. Цибульська, Любов. Любов Цибульська: «Ще нікому не вдалося побудувати в Україні авторитаризм» [Електронний ресурс] / Любов Цибульська ; [інтерв'ю вела] Анастасія Платонова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242889/2025-07-24-lyubov-tsybulska-shche-nikomu-ne-vdalosya-pobuduvaty-v-ukraini-avtorytaryzm/>.

Засновниця і перша очільниця Центру стратегічних комунікацій та інформ. безпеки, членкиня правління Міжнародного фонду «Відродження», засновниця та чинна директорка ГО «Стань з Україною» про актуальні тенденції в інформаційній війні з росією, ризики системної кризи довіри між владою та громадянським суспільством, а також про те, як перетворити хаос у стратегічних комунікаціях держави на здорову one voice policy.

Див. № 100.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

12. Інтернет-магазин Leader-Books заблокували через торгівлю книгами з РФ і Білорусі [Електронний ресурс] / [Державний комітет телебачення і радіомовлення України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013229-internetmagazin-leaderbooks-zablokuvali-cerez-torgivlu-knigami-z-rf-i-bilorusi.html>.

13. Малиновський, Антон. «Треба працювати, брати камеру до рук і документувати історію». Як минули «Медіадні Премії імені Георгія Гонгадзе» у Харкові [Електронний ресурс] / Антон Малиновський // Люк : [інтернет-вид.]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://lyuk.media/news/media-day-in-kharkiv/>.

14. Пропаганда РФ «протягує минуле», наша справа роз'яснити причини і наслідки – голова Інституту нацпам'яті [Електронний ресурс] : російська пропаганда намагається протягнути минуле в майбутнє, задача українських науковців пояснити причини та наслідки цього // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 5 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4011837-propaganda-rf-protague-minule-nasa-sprava-rozasniti-privini-i-naslidki-golova-institutu-nacpamati.html>.

Коментар нового очільника Укр. інституту нац. пам'яті О. Алфьорова під час телефіру марафону «Єдині новини».

15. Розкладай, Ігор. Ігор Розкладай: «От коли «Труха» почне занепадати – це буде дуже хорошим сигналом медіаграмотності» [Електронний ресурс] / Ігор Розкладай ; [розмовляла] Софія Мартинова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 13 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 14.07.2025.

<https://ms.detector.media/trendi/post/38199/2025-07-13-igor-rozklayday-ot-koly-trukha-pochne-zanepadatytse-bude-duzhe-khoroshym-sygnalom-mediagramotnosti/>.

Головний експерт з медіаправа Центру демократії та верховенства права про найдієвіші способи протидії дезінформації, захист від брехні та загрозу дипфейків, небезпеку анонімних телеграм-каналів і роль журналістики у цій протидії.

16. Семенюта, Ірина. Світ буде іншим, але журналістика залишиться. Дискусія про медіа майбутнього [Електронний ресурс] / Ірина Семенюта // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242346/2025-07-04-svit-bude-inshym-ale-zhurnalistyka-zalyshytsya-dyskusiya-pro-media-maybutnogo/>.

Про учасників і основні питання панельної дискусії «Боротьба триває: як зміняться журналістика та українське суспільство за п'ять наступних років» в межах форуму «Воєнні медіавиклики 2025: Стійкість».

Див. № 33, 96.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

17. Зборовський, Анатолій. Шлях гетьмана [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 4 лип. (№ 27). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27100>.

Виставка «Пилип Орлик. Шлях гетьмана» з нагоди 315-річчя Конституції Пилипа Орлика та до Дня Конституції України, в Музеї книги і друкарства України (м. Київ).

18. Скотнікова, Ольга. Вшанувати пам'ять загиблих: Національний музей історії України [м. Київ] сьогодні відкрив спеціальні проєкти [до Дня вшанування пам'яті Захисників і Захисниць України, учасників добровольчих формувань, а також цивільних осіб, яких стратили, закатували або які загинули в полоні] [Електронний ресурс] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115423/>.¹

День української державності. День хрещення України-Русі

19. Всеукраїнський форум лідерів читання [до Дня української державності] відбувся у Переяславі [Київська обл.] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

¹ Див. також: Барсукова, Олена. [Верховна] Рада [України постановою № 10188 від 22 липня] встановила 28 липня Днем пам'яті захисників, закатованих або страчених у полоні [Електронний ресурс] / Олена Барсукова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2025. 23 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 24.07.2025. <https://life.prawda.com.ua/society/rada-vstanovila-den-pam-yati-zagiblih-u-poloni-zahisnikiv-309386/>.

<https://litgazeta.com.ua/news/vseukrainskyj-forum-lideriv-chytannia-vidbuvsia-u-pereiaslavi/>.

20. Дідух, дрон, коровай та інші символи України єднають нас [Електронний ресурс] // Запоріж. правда : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://zp-pravda.info/novini/kultura/diduh-dron-korovay-ta-inshi-simvoli-ukrajini-yednayut-nas.>

Виставка «Символи України» у Запорізькому обл. історико-краєзнавчому музеї ім. Я. П. Новицького.

21. Зборовський, Анатолій. Печатки нашої державності [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 лип. (№ 29). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27134.>

Виставка «Скарби державності» в Інформаційно-виставковому центрі Нац. меморіального комплексу Героїв Небесної сотні – Музеї Революції гідності (м. Київ).¹

22. У Вінниці [обласному краєзнавчому музеї] до дня хрещення України – Русі відкрилась виставка ікон Богородиці [з фондової колекції] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015315-u-vinnici-do-dna-hresenna-ukrainirusi-vidkrilas-vistavka-ikon-bogorodici.html.>

23. У [обласному] краєзнавчому музеї Рівного експонується виставка [«Духовний щит України»] до Дня української державності [та Дня хрещення Русі-України] [Електронний ресурс] / [Рівненська ОДА] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 13 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014462-u-kraeznavcomu-muzei-rivnogo-eksponuetsa-vistavka-do-dna-ukrainskoi-derzavnosti.html.>

24. У Рівному [До Дня української державності] провели фольклорно-літературний салон «Герої. Поети, Кобзарі» за участю матерів загиблих захисників [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/821387-u-rivnomu-proveli-folklorno-literaturniy-salon-geroi-poeti-kobzari-za-uchastyu-materiv-zagiblikh-zakhisnikiv.>

25. У Сеймасі Литви [у День української державності] відкрилась виставка [«База. Грунт. Фундамент»] української художниці [та волонтерки] Діани Подолянчук [Електронний ресурс] / [Посольство України в Литві] // Укрінформ :

¹ Див. також: Печатки, матриці та гетьманські символи: на виставці [проекту «Скарби Державності»] у Києві [Музеї Майдану] представили рідкісні державні артефакти [від доби Київської Русі до визвольних змагань ХХ ст.] [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 16 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/pechatki-matritsi-ta-hetmanski-simvoli-na-vistavtsi-u-kijevi-predstavili-ridkisni-derzhavni-artefakti.html.>

[інтернет-платформа]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4015463-u-sejmasi-litvi-vidkrilasa-vistavka-ukrainskoi-hudoznici-diani-podolancuk.html>.

Фестивалі, конкурси

26. Відбувся другий фестиваль «Культ Києва», присвячений шістдесятникам [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010438-vidbuvsya-drugij-festival-kult-kieva-prisvacenij-sistdesatnikom.html>.

Про учасників, програму, мету та підсумки II камерного фестивалю локального мистецтва «Культ Києва» в Укр. малому драм. театрі (м. Київ).

27. Заюшкіна, Даніела. «Він просив нас, щоб на Протасовому булолюдно». Путівник від Даніели Заюшкіної Фестивалем пам'яті Романа Ратушного [Електронний ресурс] / Даніела Заюшкіна ; [розмовляла] Тетяна Пушнова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.07.2025. <https://life.pravda.com.ua/culture/putivnik-iii-festivalem-pam-yati-romana-ratushnogo-vid-vivienne-mort-309022/>.

Солістка гурту Vivienne Morti хедлайнерка фестивалю «Протасів Яр» (м. Київ) про найцікавіші події.

28. Катаєва, Марія. У київському ТРЦ Respublika Park відбувся масштабний фестиваль нових сенсів «Поверхи» [Електронний ресурс] : п'ятиденна подія об'єднала українське книговидання, мистецтво, музику, сімейне дозвілля та соціальну відповідальність / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/115524/>.

29. Максимець, Марічка. У Києві покажуть, як зникає культура: на фестивалі True&Local відбудеться артінсталяція «Пам'ять, що тане» [Електронний ресурс] : [а також про програму фестивалю] / Марічка Максимець // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025. <https://liroom.com.ua/news/pamiat-shcho-tane/>.

III фестиваль української культури «ВиделкаFest» у м. Одесі

30. Гнезділов, Сергій. В Одесі відбувся третій благодійний фестиваль української культури «ВиделкаFest» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю] / Сергій Гнезділов // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025. <https://kultura.rayon.in.ua/news/824762-v-odesi-vidbuvsya-tretyi-blagodiynyi-festival-ukrainskoi-kulturi-videlkafest>.

Засновник про фестиваль та його мету.

31. Зінченко, Мар'яна. Фестиваль української культури «ВиделкаFest» оголосив програму Літературної сцени [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242664/2025-07-16-festyval-ukrainskoi-kultury-vydelkafes-ogolosyv-programu-literaturnoi-stseny/>.

32. Концевич, Олена. Що буде на «Виделкафесті» в Одесі: музика, література, кіно і дискусії [Електронний ресурс] / Олена Концевич, Олена Халілова // Суспільне. Одеса : [сайт]. – 2025. – 20 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://suspilne.media/odesa/1071161-so-bude-na-videlkafesti-v-odesi-muzika-literatura-kino-i-diskusii/>.

Культура і новітні технології

33. Бондар, Юрій. Тренди та пропаганда в соціальних медіа [Електронний ресурс] / Юрій Бондар, Вячеслав Рябічев, Андрій Рябічев // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 10–15. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332251>.

Про сучасні механізми впливу на аудиторію через соціальні медіа, зокрема наведено як давно відомі приклади кібератак і комп'ютерної пропаганди, так і елементи сучасних інформаційних воєн, у яких використовують цифрові технології. Окрему увагу приділено застосуванню штучного інтелекту, за допомогою якого відбувається поширення як перевіреної, так і фейкової інформації.

34. Шевченко, Вікторія. Використання штучного інтелекту в редакційній роботі світових та українських медіа [Електронний ресурс] / Вікторія Шевченко // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 3–9. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332236>.

Див. № 217.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

Див. № 30–32, 56.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

35. В Україні стартували тренінги із психологічної допомоги для працівників культури [Електронний ресурс] : [про частину проєкту «Мистецтво допомагати», який впроваджується в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої першою леді України Оленою Зеленською] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4018467-v-ukraini-startuvali-treningi-iz-psihoicnoi-dopomogi-dla-pracivnikiv-kulturi.html>.

36. У Києві [Музеї історії міста] відкрилася виставка [«Серце наЗОВні. Квітуха Незламність»] про незламність матерів та дружин загиблих Героїв [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijevi-vidkrilasja-vistavka-pro-nezlamnist-materiv-ta-druzhin-zahiblikh-herojiv.html>.¹

Див. № 146.

Робота з дітьми та молоддю

37. Ємельянов, Євген. Як підлітки створили проєкт «Осоння» про національну ідентичність та культуру для молоді [Електронний ресурс] / Євген Ємельянов, Софія Стефанишин, Ліля Легка ; [спілкувалася] Анастасія Шквира // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 22 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1071761-ak-16-ricnij-hlopec-stvoriv-proekt-osonna-pro-nacionalnu-identichnist-ta-kulturu-dla-molodi/>.

Співзасновники проєкту «Осоння» про ідею його створення, чим живе команда нині та як молодь формує культурні й освітні ініціативи сьогодення.

Див. № 84, 130.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

38. Синявська, Альона. «Для нас це вікно у світ». Як краса жестової мови почала допомагати в житті людям з порушеннями слуху [Електронний ресурс] / Альона Синявська // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 15.07.2025.

https://lb.ua/health/2025/07/14/686467_dlya_tse_vikno_svit_yak_krasa.html.

Перекладачка жестової мови, заступниця директорки ГО «Сурдо школа» про інтерес до жестової мови, бар'єри в доступі до інформації для людей з порушенням слуху і чому кожен має знати хоча б кілька базових жестів.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

39. Алфьоров, Олександр. Олександр Алфьоров, голова Українського інституту національної пам'яті: «Український інститут національної пам'яті здивує позитивними зрушеннями» [Електронний ресурс] / Олександр Алфьоров ; [розмовляла] Валентина Самченко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 12 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013790-oleksandr-alforov-golova-ukrainskogo-institutu-nacionalnoi-pamati.html>.

¹ Див. також: Рубан, Дарина. У Музеї історії [міста] Києва пройде виставка [«Серце наЗОВні. Квітуха Незламність»], присвячена матерям та дружинам Героїв [Електронний ресурс] / Дарина Рубан // #ШоТам : [сайт]. 2025. 22 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 23.07.2025. <https://shotam.info/u-muzei-istorii-kyieva-proyde-vystavka-prysviachena-materiam-ta-druzhynam-heroiv/>.

Історик, голова Укр. інституту нац. пам'яті про плани діяльності установи. Зокрема, щодо завершення деколонізації топонімів, продовження відносин добросусідства з Польщею, меморіалізації українських захисників та чи готовий інститут стати координатором справи меморіалізації, а також про законодавчі ініціативи з цього питання.

Мовна політика держави

40. Івановська, Олена. Олена Івановська, Уповноважена із захисту державної мови: «Конституційна модель мовної політики має бути узгоджена з реальністю війни» [Електронний ресурс] / Олена Івановська ; [розмовляла] Валентина Самченко // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 19 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4016542-olena-ivanovska-upovnovazena-iz-zahistu-derzavnoi-movi.html>.

Уповноважена із захисту державної мови про своє призначення на посаду, пріоритети в роботі, українську мову в еміграції, окупації та на цифрових платформах. А також про те, чи вже перейдено в Україні межу неповернення до русифікації, мотивацію учнів і студентів спілкуватися українською мовою у закладах освіти та про консультування із громадським сектором стосовно мовних ініціатив.¹

41. Коваленко, Анна. Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови продовжує роботу без очільника: як саме [Електронний ресурс] / Анна Коваленко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/society/yak-ofis-movnogo-ombudsmena-pracyuye-pislya-zvilnennya-kremenya-309117/>.

42. Кремень, Тарас. 5 років на посаді Уповноваженого із захисту державної мови. Що вдалося зробити [Електронний ресурс] / Тарас Кремень // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242431/2025-07-08-5-rokiv-na-posadi-upovnovazhenogo-iz-zakhystu-derzhavnoi-movy-shcho-vdalosya-zrobyty/>.

43. Мовний омбудсман цьогогоріч отримав майже півтори тисячі скарг від громадян [Електронний ресурс] / [Уповноваж. із захисту держ. мови] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 3 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010830-movnij-ombudsman-cogoric-otrimav-majze-pivtori-tisaci-skarg-vid-gromadan.html>.

Наведено статистику звернень громадян України за І пів. 2025 р. стосовно порушень мовного законодавства.²

¹ Див. також: Расенко, Олена. Мовний омбудсмен [Олена Івановська] хоче заборонити відкрите виконання пісень російською мовою [Електронний ресурс] / Олена Расенко // Соцпортал : [портал]. 2025. 28 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.07.2025.

<https://socportal.info/ua/news/movnij-ombudsmen-khoche-zaboroniti-priliudne-vikonannya-pisen-rosiiskoiu-movoiu/>.

² Див. також: Бугаєнко, Тетяна. Більше тисячі скарг за пів року: на які порушення мовного закону найчастіше нарікають українці у 2025 році [Електронний ресурс] : [за повідомленням колишнього Уповноваженого із захисту

Див. № 7, 90.

Щодо обрання Уповноваженого із захисту державної мови¹

44. Бугаєнко, Тетяна. «Відповіді я не почув»: [Колишній мовний омбудсмен Тарас] Кремінь про рішення посадовців не подавати його на мовного омбудсмена [Електронний ресурс] / Тетяна Бугаєнко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/society/taras-kremin-pro-rishennya-ne-podavati-yogo-kandidaturu-na-konkurs-309031/>.

45. Буняк, Валерія. Низка діячів культури закликала до змін мовної політики та підтримала кандидатуру Олександра Завальського на посаду мовного омбудсмена [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242446/2025-07-08-nyzka-diyachiv-kultury-zaklykala-do-zmin-movnoi-polityky-ta-pidtrymala-kandydaturu-oleksandra-zavalskogo-na-posadu-movnogo-ombudsmana/>.

46. Козярін, Євген. Люди, які б могли обіймати посаду мовного омбудсмена, просто недопущені до конкурсу, – Кремінь [Електронний ресурс] : [коментар уповноваженого із захисту державної мови Тараса Кременя] / Євген Козярін // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.

<https://espresso.tv/kultura-lyudi-yaki-b-mogli-obiymati-posadu-movnogo-ombudsmana-prosto-nedopushcheni-do-konkursu-kremin>.

47. Українець, Остап. [Письменник, перекладач і військовий] Остап Українець розповів, що він робитиме в якості мовного уповноваженого [Електронний ресурс] / Остап Українець ; [записала] Анастасія Курінська // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1066137-ostap-ukrainec-rozpoviv-so-vin-robitime-na-posadi-viyskovogo-predstavnika-v-ofisi-movnogo-upovnovazhenogo/>.

Мовні питання

48. Леонова, Лена. Як росіяни намагаються знищити українську мову (відео) [Електронний ресурс] / Лена Леонова // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://shotam.info/yak-rosiiany-namahaiutsia-znyshchyty-ukrainsku-movu-video/>.

державної мови Тараса Кременя] / Тетяна Бугаєнко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2025. 2 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 03.07.2025. <https://life.pravda.com.ua/society/na-yaki-porushennya-movnogo-zakonu-skarzhatsya-ukrajinci-perelik-308998/>.

¹ Див. також: Бугаєнко, Тетяна. «Хочу побачити результат»: [колишній уповноважений із захисту державної мови] Тарас Кремінь прокоментував призначення нового мовного омбудсмена [Олени Івановської] [Електронний ресурс] / Тетяна Бугаєнко // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2025. 16 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 17.07.2025. <https://life.pravda.com.ua/society/taras-kremin-prokomentuvav-priznachennya-novoji-movnoji-ombudsmenki-309258/>.

Відновлення та збереження національної пам'яті

49. Білик, Назар. «Наша тема на найближчі двадцять років – це війна». Скульптор Назар Білик про Меморіал розвідникам у ГУР та нову мову пам'яті [Електронний ресурс] / Назар Білик ; [інтерв'ю вела] Тетяна Терен // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/memorial-rozvidnikam-interv-yu-zi-skulptorom-309482/>.

Скульптор, який створює Меморіал розвідникам на території Головного управління розвідки у м. Києві, про пошук ідеї, співпрацю з ГУР, радянську і сучасну форми меморіалізації, перехід від скульптур до архітектурних проєктів, а також про те, чому площі наших міст і сіл перетворюються на цвинтарі та що з цим робити в майбутньому.

50. Зінченко, Мар'яна. На фестивалі «Протасів Яр» [у м. Києві] презентували меморіальний проєкт [«Ратушні. Легенда про Лицаря і Друїда»] про братів Романа та Василя Ратушних [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242364/2025-07-04-na-festyvali-protasiv-yar-prezentuvaly-memorialnyy-proiekt-pro-brativ-romana-ta-vasylya-ratushnykh/>.

51. Когутич, Тетяна. Безславна дискусія довкола Пагорба Слави [Електронний ресурс] / Тетяна Когутич // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 25 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/4018749-bezslavna-diskusia-dovkola-pagorba-slavi.html>.

Про ситуацію щодо розширення зони поховання на Алеї Слави у м. Ужгороді (Закарпатська обл.) та чому це тривожні дзвіночки для всього українського суспільства. Коментарі письменника, віцепрезидента Українського ПЕН-клубу, волонтера А. Любки та головного архітектора Ужгорода О. Боршовського.

52. Коротуненко, Софія. «Пам'ятай про полеглих – допомагай живим»: як мистецтво зцілює українців від травми і відновлює справедливість [Електронний ресурс] / Софія Коротуненко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1075143-pamataj-pro-poleglih-dopomagaj-zivim-ak-mistectvo-zcilue-ukrainsiv-vid-travmi-i-vidnovlue-spravedlivist/>.

Про хід та учасників форуму «Пам'ять, травма та перехідне правосуддя в Україні», що відбувся в м. Києві за ініціативи King's College London та проєкту Art Therapy Force ГО «Арт Дом». Зокрема про перехідне правосуддя як головний механізм для відновлення справедливості, роль культури під час війни, яким має бути мистецтво про справедливість, як художні практики об'єднують людей у спільноти, як вишановують пам'ять загиблих в Україні та про комеморацію як ще один спосіб відчувати справедливість.

53. Свиридова, Дар'я. Пам'ять під час війни: ліки чи зброя? [Електронний ресурс] / Дар'я Свиридова, Максим Єлігулашвілі // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/war/pamjat-pid-chas-vijni-liki-chi-zbroja.html>.

Про політику пам'яті в умовах війни, її ключові функції та необхідність створення незалежної й авторитетної інституції, яка могла б стати центром координації та розроблення відповідних рішень.

Див. № 39, 87, 89, 102, 104.

Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму

54. Горлач, Поліна. Український інститут випустив деколонізаційний гід [посібник «Підтримка деколонізації в музеях: Україна у фокусі»] для музеїв: для чого він [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.

<https://suspihne.media/culture/1060741-ukrainskij-institut-vipustiv-dekolonizacijnij-gid-dla-muzeiv-dla-cogo-vin/>.

55. Поздняков, Вадим. Пушкін у центрі Одеси: рік саботажу та імперська тінь [Електронний ресурс] / Вадим Поздняков // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 22 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

https://lb.ua/blog/vadym_pozdniakov/687757_pushkin_tsentri_odesi_rik_sabotazhu.html.

Про те, як відбувається декомунізація і деколонізація в м. Одесі.

Див. № 39.

Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій

56. В Україні [Artists Support Ukraine та Благодійний фонд «Бібліотечна країна»] створили ready-to-print виставку [– документальний проєкт «Слова у полум'ї»] про бібліотеки [та видавництва] під час війни [Електронний ресурс] // Platfor.ma : [інтернет-журн.]. – 2025. – 22 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://www.platfor.ma/v-ukrayini-stvoryly-ready-to-print-vystavku-pro-biblioteky-pid-chas-vijny/>.

Див. № 107, 168, 217.

Персоналії діячів української культури

57. Костенко, Ліна. Ліна Костенко. [Інтерв'ю. Ч. 1]: «Розрізняйте ганьбу і трагедію». [Електронний ресурс] / Ліна Костенко ; [інтерв'ю вів] Сергій Жадан // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, аудіозапис, відеозапис. – Дата звернення: 17.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/17/686880_lina_kostenko_rozriznyayte_ganbu_i.html.

Поетеса-шістдесятниця про свою творчість, російсько-українську війну, роль української шляхти й інтелігенції, яка ставала на службу Російській імперії

або навпаки, чинила їй спротив, російську гомофобію та спроби компенсувати «брак мізків», необхідність вчитуватися в історію ретельно та обережно.

58. Костенко, Ліна. Ліна Костенко. [Інтерв'ю. Ч. 2]: «У поета два вінки: один лавровий, а другий – терновий» [Електронний ресурс] / Ліна Костенко ; [інтерв'ю вів] Сергій Жадан // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, аудіозапис, відеозапис. – Дата звернення: 21.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/18/687065_lina_kostenko_u_poeta_dva_vinki.html.

Поетеса-шістдесятниця про український культурний процес останнього століття і те, як він вписаний в європейський. Також про митців і мисткинь свого покоління.

59. Костенко, Ліна. Ліна Костенко. [Інтерв'ю. Ч. 3]: «Треба написати про загиблих поетів» [Електронний ресурс] / Ліна Костенко ; [інтерв'ю вів] Сергій Жадан // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 19 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, аудіозапис, відеозапис. – Дата звернення: 21.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/19/687241_lina_kostenko_treba_napisati_pro.html.

Поетеса-шістдесятниця про поетів і поеток, кому нинішня війна, або репресії ХХ ст. не дали дозріти і дописати свої кращі твори.

60. Первак, Тетяна. Через місток пам'яті. Вальо Марія Андріївна (16.06.1925 – 01.06.2011) [Електронний ресурс] : [до 100-річчя від дня народження бібліографознавиці, книгознавиці, літературознавиці] / Тетяна Первак // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 28–31. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/30/mode/2up>.

61. Хмельовська, Оксана. «Виростуть їй нові сестри, знов співатимуть життя» – як справи Віки Амеліної тривають [Електронний ресурс] : [про письменницю, громадську діячку та вшанування її пам'яті] / Оксана Хмельовська // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.07.2025.

<https://chytomo.com/vyrostut-ij-novi-sestry-znov-spivatymut-zhyttia-iaak-spravy-viky-amelinoi-tryvaiut-2/>.

ШЕВЧЕНКІАНА

Національна премія України імені Тараса Шевченка

62. Забазнова, Наталя. Президент [України Володимир Зеленський указом № 553/2025] додав до Шевченківської премії нові номінації [Електронний ресурс] / Наталя Забазнова // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 26 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

https://zaxid.net/prezident_dodav_do_shevchenkivskoyi_premiyi_novi_nominatsiyi_n1615624.

63. Президент [України Володимир Зеленський] доручив уряду організувати заходи до 65-річчя від заснування Шевченківської премії [Національної премії України імені Тараса Шевченка] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 26 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4019199-prezident-doruciv-uradu-organizuvati-zahodi-do-65ricca-vid-zasnuvanna-sevcenkivskoi-premii.html>.

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

64. Визначили переможців Житомирської обласної літературно-мистецької премії імені Лесі Українки [Електронний ресурс] : [про лауреатів] // Житомир.info : [сайт]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

https://www.zhitomir.info/news_229022.html.

65. Горон, Діана. [Письменник] Сергій Жадан отримав Австрійську державну премію з літератури [Електронний ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 03.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242281/2025-07-02-sergiy-zhadan-otrymav-avstriysku-derzhavnu-premiyu-z-literatury/>.¹

66. Жінки у мистецтві. У Києві вручили премію Women in Arts Awards 2025. The Resistance [Електронний ресурс] : [про лавреаток премії та церемонію нагородження] // NV: [сайт]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://nv.ua/ukr/kultura/u-kiyevi-vidznachili-zhinok-u-mistectvi-premiyeyu-women-in-arts-awards-2025-foto-50526656.html>.²

67. У Снятині [Коломийський р-н, Івано-Франківська обл.] вручили [літературно-мистецькі] премії імені Марка Черемшини [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-sniatyni-vruchyly-premii-imeni-marka-cheremshyny/>.³

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

Див. № 109, 175, 195.

Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя

68. Василенко, Світлана. Інформаційна пустеля для українців в Берліні: як радіо об'єднує біженців [Електронний ресурс] : [інтерв'ю] / Світлана Василенко //

¹ Див. також: Кишиневський, Микита. [Письменнику] Сергію Жадану вручили престижну Австрійську премію з літератури [Електронний ресурс] / Микита Кишиневський // # ШоТам : [сайт]. 2025. 26 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.07.2025. <https://shotam.info/serhiu-zhadanu-vruchyly-prestyzhnu-avstriysku-premiyu-z-literatury>.

² Див. також: Луценко, Євгенія. Марина Круть, Ніна Хижна, Оксана Карпович: оголосили переможниць Women in Arts 2025 [Електронний ресурс] : [про лауреаток премії] / Євгенія Луценко, Яна Качковська // Суспільне. Культура : [сайт]. 2025. 1 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 02.07.2025. <https://suspiine.media/culture/1056305-marina-krut-nina-hizna-oksana-karpovic-ogolosili-peremoznic-women-arts-2025/>.

³ Див. також: У [місті] Снятині [Івано-Франківської обл.] вручили [літературно-мистецькі] премії імені Марка Черемшини [Електронний ресурс] : [про лауреатів] // Галичина : [інтернет-версія]. 2025. 11 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.07.2025. <https://galychyna.if.ua/2025/07/11/u-snyatyni-vruchili-premiyi-imeni-marka-cheremshini>.

Район. Закордон : [сайт]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.07.2025.

<https://zakordon.rayon.in.ua/gallery/817618-informatsiyna-pustelya-dlya-ukraintsiv-v-berlini-yak-radio-obednue-bizhentsiv>.

Ведуча українського радіо tremBEATS.FM у м. Берліні (Німеччина) про те, як радіо об'єднує українців через ефіри, а також про зміни у ставленні німців до України та війни РФ проти нашої нації.

69. Книга українки Марії Реви увійшла до лон глиста Букерівської премії 2025 [Електронний ресурс] : дебютний роман канадської письменниці українського походження Марії Реви Endling (Кінець) увійшов до довгого списку претендентів на Букерівську премію 2025. Книга розповідає про подорож Україною трьох жінок і равлика // NV : [сайт]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://nv.ua/ukr/books/bukerivska-premiya-2025-roman-ukrajinki-mariji-revi-endling-uviyshov-do-longlista-50533274.html>.

70. Левчун, Лариса. Лариса Левчун, президентка НКУАІ: «Ми не лише об'єднуємо українців в Італії – ми формуємо спільний голос, який чують у Європі» [Електронний ресурс] : [інтерв'ю] / Лариса Левчун // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 20 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4016563-larisa-levcun-prezidentka-nkuai.html>.

Президентка Нац. конгресу українських асоціацій Італії (НКУАІ) про діяльність у 2025 р., чим він відрізняється від інших українських об'єднань в Італії, що потрібно змінити в підходах до інтеграції українців за кордоном, щоб зберегти національну ідентичність і водночас адаптуватися до нової країни, про українську діаспору та чи має вона вплив на рішення місцевої влади або політиків.

71. Під час [XLIII етнографічного] фестивалю «Лемківська ватра» [в с. Ждиня] у Польщі вшанували пам'ять переселених українців [Електронний ресурс] / [Посольство України в Польщі] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4017104-pid-cas-festivalu-lemkivskavatra-u-polsi-vsanuvanna-pamati-pereselenih-ukrainciv.html>.

72. У Бухаресті [Румунія] відбувся VIII фестиваль українських пісень «Червона ружа трояка» [Електронний ресурс] : [про хід, учасників фестивалю та круглий стіл «Роль фольклору в збереженні національної ідентичності» в рамках заходу] / [Союз українців Румунії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4015487-u-buharesti-vidbuvsaviii-festival-ukrainskih-pisen-cervona-ruza-troaka.html>.

73. У Молдові [у межах свята «Культура єднає»] провели [регіональний] фестиваль Ukrainian Day in Moldova [організований Національним конгресом українців Молдови] [Електронний ресурс] / [Посольство України в Молдові] //

Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4019476-u-moldovi-proveli-festival-ukrainian-day-in-moldova.html>.

74. У Польщі [у гміні Дубичі Церковні] провели фестиваль української культури «На Івана, на Купала» [організований Союзом українців Підляшшя] [Електронний ресурс] : [програма фестивалю] / [Посольство України в Польщі] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4017072-u-polsi-proveli-festival-ukrainskoi-kulturi-na-ivana-na-kupala.html>.

75. У Румунії [селі Малі Ремети] українська громада провела другий фестиваль «Іван Галанічі» [Електронний ресурс] / [Союз українців Румунії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4018294-u-rumunii-ukrainska-gromada-provela-drugij-festival-ivan-galanic.html>.

Див. № 107, 173, 184.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

76. МКСК [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] запускає електронний Реєстр базової мережі закладів культури [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4016105-mksk-zapuskae-elektronnij-reestr-bazovoi-merezi-zakladiv-kulturi.html>.¹

77. [Прем'єр-міністр України Юлія] Свириденко представила нову очільницю Міністерства культури та стратегічних комунікацій [України Тетяну Бережну] [Електронний ресурс] : [про основні питання, обговорені під час зустрічі Юлії Свириденко з керівниками провідних закладів культури, українськими митцями та колективом міністерства] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020140-sviridenko-predstavila-novu-ocilnicu-ministerstva-kulturi-ta-strategicnih-komunikacij.html>.

78. Тимошенко, Ганна. Петриківський розпис і музей Яворницького: стратегічний візит заступника міністра [культури та стратегічних комунікацій України Сергія Беляєва до Дніпропетровської обл.] [Електронний ресурс] / Ганна Тимошенко // Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

¹ Див. також: Реєстр базової мережі закладів культури – частина масштабної цифрової трансформації сфери культури України [Електронний ресурс] / пресслужба Апарату Верховної Ради України // Голос України : [інтернет-версія]. 2025. 25 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.07.2025.
<https://www.golos.com.ua/article/385493>.

<https://ktoday.com.ua/50044/petrykivskyj-rozpys-i-muzej-yavornyczkogo-strategichnyj-vizyt-zastupnyka-ministra/>.

79. Копіїєвська, Оля. The documentary and information communication sincultural service centres = Документно-інформаційні комунікації в центрах культурних послуг [Електронний ресурс] / Оля Копіїєвська, Юрій Шчербак // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 39–44. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.
<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332281>.

Розглянуто теоретико-практичні засади документно-інформаційних комунікацій в системі забезпечення функціонування центрів культурних послуг; проаналізовано значення публічної інформації та організаційно-розпорядчих документів для ефективного управління досліджуваного закладу культури.

Див. № 214.

Проблеми галузі, побажання та пропозиції, висловлені на адресу Міністерства культури та підвідомчих установ

80. Левченко, Артур. Смерть міністерства [Електронний ресурс] / Артур Левченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.
https://zaxid.net/smert_ministerstva_n1615779.

Аналізується поступова деградація Міністерства культури України, яке з роками втратило як свій функціонал, так і сенс існування. Авторка простежує трансформації відомства – від перших керівників до сучасного стану фактичної ліквідації через бездіяльність і політичну байдужість. Особлива увага приділена останнім призначенням, знеціненню культури як державної цінності та символічному зникненню Мінкульту з політичного горизонту. Матеріал викриває системну кризу стратегічних комунікацій і зневагу до культурної політики в умовах повномасштабної війни.

81. Чиченіна, Лена. Економ-сільгосп-культура. Мінкульт очолила юристка Тетяна Бережна [Електронний ресурс] / Лена Чиченіна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://antonina.detector.media/withoutsection/post/225660/2025-07-29-ekonom-silgosp-kultura-minkult-ocholya-yurystka-tetyana-berezhna/>.

Про проблему хронічного управлінського хаосу в МКСКУ, байдужості до культурної політики на державному рівні, а також ризики, пов'язані з призначенням менеджерів без профільної компетентності. Згадується про стан стратегічних комунікацій і конфліктні фігури в міністерстві.

82. Чиченіна, Лена. Хто замість Точицького? Кого розглядають на посаду очільника Мінкульту [Електронний ресурс] : точніше – очільниці / Лена Чиченіна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 16.07.2025.

<https://antonina.detector.media/withoutsection/post/225654/2025-07-15-khto-zamist-tochytskogo-kogo-rozghlyadayut-na-posadu-ochilnyka-minkultu/>.

Про можливих кандидатів на місце очільника МКСКУ: першу заступницю міністра Г. Григоренко; президентку Укр. бібліотечної асоціації, заступницю ген. директора НБУ ім. Ярослава Мудрого О. Бруй; директорку Нац. центру «Український дім» О. Віеру; директорку креативної агенції Bickerstaff.157, засновницю школи риторики «Аристотель», учасницю ансамблю української автентичної музики «Божичі» та колишню ген. директорку директорату гуманітарної політики Офісу Президента В. Селегу; голову Нац. ради України з питань телебачення і радіомовлення О. Герасим'юк.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

83. Сліпченко, Катерина. У Львові [на сесії міської ради] прийняли нову Стратегію розвитку культури [Електронний ресурс] : документ визначатиме розвиток галузі до 2035 року / Катерина Сліпченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

https://zaxid.net/u_lvovi_priynyali_novu_strategiyu_rozvitku_kulturi_n1615457.

84. Тимошенко, Ганна. Хаб «Medialogue»: у Кам'янському [Дніпропетровська обл.] з'явився простір для молодіжного розвитку [Електронний ресурс] : [про новий сучасний простір для розвитку ініціативної молоді] / Ганна Тимошенко // Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.07.2025.

<https://ktoday.com.ua/47693/hab-medialogue-u-kamyanskomu-zyavyvsya-prostir-dlya-molodizhnogo-rozvytku/>.

85. У Миколаєві в рамках [національного] проєкту «Пліч-о-пліч»[: Згуртовані громади] відбувся концерт [відомого співака у стилі етно] «Козака Сіромахи» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015326-u-mikolaevi-v-ramkah-proektu-plicoplic-vidbuvsya-koncert-kozaka-siromahi.html>.

Див. № 26, 162, 199, 211.

Матеріально-технічний стан закладів галузі

86. Понад 3800 культурних пам'яток постраждали в Україні через російську агресію [1528 пам'яток культурної спадщини та 2359 об'єктів культурної інфраструктури] – Мінкульт [Міністерство культури та стратегічних комунікацій України] [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Наріжна // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/ponad-3800-kulturnikh-pamjatok-postrazhdali-v-ukrajini-cherez-rosijsku-ahresiju-minkult.html>.¹

¹ Див. також: Юліна, Юлія. рф пошкодила або знищила в Україні понад півтори тисячі культурних пам'яток: де найбільше [Електронний ресурс] / Юлія Юліна // Еспreso : [сайт]. 2025. 23 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 24.07.2025. <https://espresso.tv/kultura-rf-poshkodila-abo-znishchila-v-ukraini-ponad-pivtori-tisyachi-kulturnikh-pamyatok-de-naybilshe>.

Правові питання галузі

87. Зінченко, Мар'яна. [Верховна] Рада [України] підтримала в першому читанні законопроект про державну політику національної пам'яті [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242656/2025-07-16-rada-pidtrymala-v-pershomu-chytanni-zakonoproiekt-pro-derzhavnu-polityku-natsionalnoi-pamyati/>.

88. Катаєва, Марія. Столична прокуратура [Подільська окружна прокуратура м. Києва] вимагає у власника відреставрувати [пам'ятку архітектури місцевого значення] «Будинок з хлібною лавкою» [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 22 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115182/>.

Див. № 43, 62, 63, 209, 214.

Освіта. Кадри

Кадри

89. Алфьоров, Олександр. Олександр Алфьоров назвав виклики на новій посаді голови Українського інституту нацпам'яті [Електронний ресурс] / Олександр Алфьоров ; [розмовляла] Яна Качковська // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1056173-oleksandr-alforov-ocoliv-ukrainskij-institut-nacionalnoi-pamati-vikliki-ta-perspektivi-reformuvanna/>.

90. Івановська, Олена. «Скасувати особливий статус російської мови»: [Новопризначена] мовна омбудсманка розповіла про першочергові завдання на посаді [Електронний ресурс] / Олена Івановська ; [розмовляла] Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 20 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

<https://detector.media/infospace/article/242760/2025-07-20-skasuvaty-osoblyvyy-status-rosiyskoi-movy-movna-ombudsmanka-rozpovila-pro-pershochergovi-zavdannya-na-posadi/>.¹

91. Лобанок, Дар'я. Парламент не визначив, хто стане наступним міністром культури [Електронний ресурс] : [тимчасовою виконувачкою обов'язків стала Галина Григоренко : про неї та про попереднього міністра культури Миколу Точицького] / Дар'я Лобанок // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/parlament-ne-viznachiv-hto-stane-nastupnim-ministrom-kulturi-309245/>.

92. Максимець, Марічка. Тетяна Бережна стала т.в.о. міністерки культури та стратегічних комунікацій: що про неї відомо [Електронний ресурс] / Марічка

¹ Див. також: Кабмін [України] призначив мовним омбудсменом [Уповноваженою із захисту державної мови філологиню,] фольклористку Олену Івановську [Електронний ресурс] : [про неї] / підгот. Андрій Стадник // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. 2025. 15 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.07.2025. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/kabmin-priznachiv-movnim-ombudsmenom-folkloristku-olenu-ivanovsku.html>.

Максимець // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [інтернет-вид.]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.
<https://liroom.com.ua/news/tetiana-berezhna/>.¹

93. Остапа, Світлана. [Міністр культури та стратегічних комунікацій] Микола Точицький прозвітував про свою роботу комітету [Верховної Ради з питань] гуманітарної та інформполітики [Електронний ресурс] / Світлана Остапа // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.
<https://detector.media/infospace/article/242658/2025-07-16-mykola-tochytskyy-prozvituvav-pro-svoyu-robotu-komitetu-gumanitarnoi-ta-informpolityky/>.

94. Пушнова, Тетяна. Чиновниця Мінкульту [Олена Земляна] очолила Національний музей історії України [м. Київ] [Електронний ресурс] : [чим вона займалася до призначення на цю посаду] / Тетяна Пушнова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.
<https://life.pravda.com.ua/culture/priznachili-direktorku-muzeyu-istoriji-309334/>.

95. Репех, Карина. Мистецтво Наталі Матвійчук [Електронний ресурс] / Карина Репех // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.
<https://ukrpohliad.org/culture/mystecztvo-natali-matvijchuk.html>.

Творчий портрет та педагогічна діяльність художниці-керамістки, завідувачки Науково-організаційного сектору нац. і міжнародних творчих проєктів філії «КЕРАМОрезиденція» Нац. музею-заповідника укр. гончарства в Опішному (Полтавська обл.), педагогині з.п.к. України Н. Матвійчук.

Див. № 40, 42, 82.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

96. Делегація ОБСЄ [під час перебування з візитом у м. Києві] обговорила з українськими журналістами питання свободи слова [прозорості влади, доступу до інформації та викликів] в умовах війни [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4010724-delegacia-obse-obgovorila-z-ukrainskimi-zurnalistami-pitanna-svobodi-slova-v-umovah-vijni.html>.

97. Диригент Гергієв має стати токсичним для Європи через чітку підтримку Кремля – МКСК [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4016129-dirigent-gergiev-mae-stati-toksicnim-dla-evropi-cerez-citku-pidtrimku-kremla-mksk.html>.

¹ Див. також: Яворська, Тетяна. Юристка, яку призначили керувати культурою: що відомо про уродженку Прикарпаття Тетяну Бережну, яка тепер буде керувати Мінкультом [Електронний ресурс] / Тетяна Яворська // Еспreso : [сайт]. 2025. 30 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 30.07.2025.
<https://zahid.espreso.tv/suspilstvo-yuristka-yaku-priznachili-keruvati-kulturoyu-shcho-vidomo-pro-urodzenku-prikarpattya-tetyanu-berezhnu-yaku-priznachili-kerivnitseyu-minkultu>.

Коментар заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України А. Наджоса виданню Politico Europe стосовно запланованого на 27 лип. 2025 р. виступу російського диригента В. Гергієва на одному з фестивалів в Італії та про приклади успішної координації санкційної політики щодо представників російської культури.

98. Козловець, Юлія. Юлія Козловець: Сьогодні наша ефективна присутність – це теж наш опір [Електронний ресурс] / Юлія Козловець // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://chytomo.com/iuliia-kozlovets-sohodni-nasha-efektyvna-prysutnist-tse-tezh-nash-opir/>.

Аналізуються моральні та стратегічні виклики, з якими стикаються українські культурні діячі у взаємодії з міжнародною спільнотою під час війни. Зокрема про те, де саме пролягатимуть «червоні лінії» у співпраці з іноземними видавництвами, фестивалями та платформами.

99. МЗС України [напередодні дня вшанування жертв Волинської трагедії] закликає Польщу спільно вшанувати історичну пам'ять [Електронний ресурс] / [М-во закордон. справ України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/4013553-mzs-ukraini-zaklikae-polsu-spilno-vsanuvati-istoricnu-pamat.html>.

100. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив з генсекретарем Спільноти демократій [Мантасом Адоменасом] протидію дезінформації і підтримку України [в умовах військової агресії рф] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010361-tocickij-obgovoriv-z-gensekretarem-spilnoti-demokratij-protidiu-dezinformacii-i-pidtrimku-ukraini.html>.

101. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький обговорив із послом [Республіки] Кореї [в Україні Кічангом Паком] захист української культурної спадщини [та перспективи подальшого двостороннього співробітництва] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010818-tocickij-obgovoriv-iz-poslom-korei-zahist-ukrainskoi-kulturnoi-spadsini.html>.

102. Тинченко, Ярослав. Кароль Навроцький, «Волинська різанина» та нові виклики для України через нещодавню минувшину [Електронний ресурс] / Ярослав Тинченко // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 3 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.07.2025.

<https://tyzhden.ua/karol-navrotskyj-volynska-rizanyina-ta-novi-vyklyky-dlia-ukrainy-cherez-neshchodavniu-mynuvshynu/>.

Про актуалізацію Волинської трагедії в польсько-українських відносинах, як ці події 1943–1945 рр. впливають на сучасну політику, суспільну пам'ять і

міжнародні відносини. Особливу увагу приділено археологічним дослідженням, ексгумаціям жертв і ролі українських фахівців у збереженні історичної правди, необхідності фахового, збалансованого підходу до спільної історії – як етичного, так і дипломатичного виклику для України в умовах війни та стратегічного партнерства з Польщею.

103. У МКСК обговорили із представниками Посольства США захист культурної спадщини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020399-u-mksk-obgovorili-iz-predstavnikami-posolstva-ssa-zahist-kulturnoi-spadsini.html>.

Про зустріч заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції А. Наджоса із представниками Посольства США в Україні.

104. Україна і Польща обговорили подальшу співпрацю щодо збереження культурної спадщини та історичної пам'яті [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020127-ukraina-i-polsa-obgovorili-podalsu-spiivpracu-sodo-zberezenna-kulturnoi-spadsini-ta-istoricnoi-pamati.html>.

Про головні теми зустрічі представників МКСКУ та Укр. інституту нац. пам'яті з делегацією Республіки Польща.

Див. № 52, 65, 163.

Український інститут

105. Алієв, Алім. Алім Алієв: ми заходимо на ті майданчики, де росіян не було ніколи [Електронний ресурс] / Алім Алієв ; [інтерв'ю вела] Маргарита Ситник // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 20 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 21.07.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/gallery/822021-alim-aliev-mi-zakhodimo-na-ti-maydanchiki-de-rosiyan-ne-bulo-nikoli>.

Заступник директора Укр. інституту про значення культурної дипломатії, її роль у поширенні українського голосу у світі, про інвестиції в культуру, просування за кордоном українських композиторів, участь України у міжнародних виставках та ярмарках, побудову партнерських відносин з фокусними країнами в Європі, Латинській Америці, Азії, Африці.

106. Шейко, Володимир. Без спільних сцен та без компромісів: очільник Українського інституту про взаємодію з росіянами [Електронний ресурс] / Володимир Шейко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chytomo.com/bez-spilnykh-stsen-ta-bez-kompromisiv-ochilnyk-ukrainskoho-instytutu-pro-vzaiemodiiu-z-rosiianamy/>.

**Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції,
конгреси, міждисциплінарні проєкти**

107. Бабенко, Павло. Операційний директор Modern Ukraine Foundation розповів про культурну дипломатію та співпрацю з українською діаспорою у США [Електронний ресурс] / Павло Бабенко ; [розмову вела] Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114428/>.

Про участь Modern Ukraine Foundation у форумі US-UA Working Group Summit XIII у м. Вашингтоні (США), проєкт «Простір завтра», який було презентовано під час форуму, розвиток культурної дипломатії через створення муралів, співпрацю з українською діаспорою, актуальність українського питання в США, а також ідею створення платформи для об'єднання проєктів відбудови України.

108. Національному музею музичних інструментів Італії [у межах фестивалю «Legàti/Зв'язки» у м. Римі (Італія)] передали українську бандуру [виготовлену майстром Київського кобзарського цеху Русалімом Костиною, а також про виставку українського традиційного одягу з фондової колекції Національного музею народної архітектури та побуту України (с. Пирогів, м. Київ), витинанок мисткині Дар'ї Альошкіної, писанок Тетяни Коновал, живопису художника Івана Карася] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013529-nacionalnomu-muzeu-muzicnih-instrumentiv-italii-peredali-ukrainsku-banduru.html>.

109. У Литві [м. Тракай] відбувся [V] Міжнародний фестиваль литовсько-татарської культури [Захід об'єднав представників татарських громад із різних регіонів, а також гостей з Литви, України та інших країн] [Електронний ресурс] : [про хід та учасників фестивалю] / [Посольство України в Литві] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4015902-u-litvi-vidbuvsja-miznarodnij-festival-litovskotatarskoi-kulturi.html>.

110. Україна прозвучала на Вечорі європейської літератури в Нідерландах [Електронний ресурс] / [Посольство України в Нідерландах] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4011416-ukraina-prozvucala-na-vecori-evropejskoi-literaturi-v-niderlandah.html>.

Про виступ письменниці та історикині О. Хромейчук, країни-учасниці та організаторів заходу.

**Міжнародна конференція з питань
відновлення України (м. Рим, Італія)**

111. До Платформи культурного відновлення [CuRe: Culture for Recovery під час Конференції з питань відновлення України у Римі] долучилися асоціації місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015404-do-platformi-kulturnogo-vidnovlenna-dolucilisa-asociacii-miscevogo-samovraduvanna.html>.

112. ЄС посилює підтримку української культури та спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014020-es-posilue-pidtrimku-ukrainskoi-kulturi-ta-spadsini.html>.

Про започаткування ЄС та кількома державами-членами ініціативи «Команда Європа за культурну спадщину в Україні», спрямовану на захист культурних цінностей та розвиток потенціалу фахівців у сфері культурної спадщини та збільшення до 2 млн євро спеціального конкурсу проєктів «Креативна Європа» для України на 2025 р. та виступ комісара з питань справедливості крізь покоління, молоді, культури та спорту Г. Мікаллефа.

113. Італія допоможе відновити шість культурних пам'яток у центрі Одеси – Точицький [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 10 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013729-italia-dopomoze-vidnoviti-sist-kulturnih-pamatok-u-centri-odesi-tocickij.html>.

Коментар Міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького Укрінформ у межах Міжнародної конференції з відновлення України у Римі (Італія).

114. Італія надасть 32,5 млн євро на відновлення спадщини Одеси [Грантову угоду між Урядом України та Італійської Республіки підписали в межах конференції] [Електронний ресурс] // Platfor.ma : [інтернет-журн.]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://www.platfor.ma/italiya-nadast-32-5-mln-yevro-na-vidnovlennya-spadsinhyny-odesy/>.

115. [Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький у Римі обговорив з міжнародними партнерами ініціативи з підтримки української культури [та шляхи інтеграції потреб української культури у програми відбудови та міжнародної підтримки] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України]// Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014079-tocickij-u-rimi-obgovoriv-z-miznarodnimi-partnerami-iniciativi-z-pidtrimki-ukrainskoi-kulturi.html>.

116. Президент СКУ [(Світового конгресу українців) Павло Грод] та міністр [культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький

обговорили захист ідентичності та культурної спадщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4013942-prezident-sku-ta-ministr-tocickij-obgovorili-zahist-identichnosti-ta-kulturnoi-spadsini.html>.

117. У Римі [на сесії «Культура та туризм: каталізатори відновлення України»] представили Платформу культурного відновлення [та пілотний освітній проєкт для громад] України [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014162-u-rimi-predstavili-platformu-kulturnogo-vidnovlenna-ukraini.html>.

118. У Римі підписано чотири меморандуми про культурну співпрацю між громадами України та Італії [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 11 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014205-u-rimi-pidpisani-cotiri-memorandumi-pro-kulturnu-spivpracu-miz-gromadami-ukraini-ta-italii.html>.

119. Україна та Італія підписали Римський маніфест на захист культурної спадщини – [міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола] Точицький [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 10 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013707-ukraina-ta-italia-pidpisali-rimskij-manifest-na-zahist-kulturnoi-spadsini-tocickij.html>.

V Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера» (м. Луцьк)

120. [V Міжнародний] Літературний фестиваль «Фронтера» презентує музику, театр і стендап [Електронний ресурс] : [програма] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/literaturnyj-festyval-frontera-prezentuie-muzyku-teatr-i-stendap/>.

121. Коваль, Ярина. Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера»: [простір української дитячої книги] ВагаВookа назвала «родзинки» спеціальної дитячої програми [Електронний ресурс] / Ярина Коваль // Еспресо : [сайт]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://zahid.espreso.tv/kultura-mizhnarodniy-literaturniy-festival-frontera-barabooka-nazvala-rodzinki-spetsialnoi-dityachoi-programi>.

122. Пушнова, Тетяна. Луцький [міжнародний] літфестиваль «Фронтера» оголосив програму [Електронний ресурс] / Тетяна Пушнова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 12 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 14.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/programa-5-fronteri-309172/>.

Підтримка України у світі

123. Гладка, Катерина. [Американська співачка]Дженніфер Лопес скасувала концерт у Москві через «конфлікт» в Україні [Електронний ресурс] / Катерина Гладка // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 31 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/31/689106_dzhennifer_lopes_skasuvala_kontsert.html.

124. Сліпченко, Катерина. В Італії скасували таємний концерт [російського диригента] Валерія Гергієва [Електронний ресурс] / Катерина Сліпченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

https://zaxid.net/v_italiyi_skasuvali_tayemniy_kontsert_gergiyeva_n1615853.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ **Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи**

Дозвілля

Див. № 28.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

Див. № 24, 71, 72, 85, 125, 126.

Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв

125. Грабко, Ірина. В Ужгороді [Закарпатському музеї народної архітектури та побуту] відбувся етнофестиваль «Цвіт папороті» [Електронний ресурс] : [про програму] / Ірина Грабко // Район. Ужгород : [сайт]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://uzhgorod.rayon.in.ua/news/824020-v-uzhgorodi-vidbuvsya-etnofestival-tsvit-paporoti>.

126. Коваль, Ярина. На Світязі [Волинська обл.] провели Всеукраїнський етнофестиваль «Культура єднає» [Електронний ресурс] : [про учасників і хід заходу] / Ярина Коваль // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://zahid.espreso.tv/kultura-na-svityazi-proveli-vseukrainskiy-etnofestival-kultura-ednae>.¹

127. Наумова, Ярослава. [Всеукраїнський] Фестиваль [вишиваної спадщини] ЕТНОТІК: у Славсько [Львівська обл.] відбулось свято української культури та традицій [Електронний ресурс] / Ярослава Наумова // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://espreso.tv/lvivschyna-festival-etnotik-u-slavsko-vidbulos-svyato-ukrainskoi-kulturi-ta-traditsiy>.

¹ Див. також: На центральному пляжі Світязі [Волинська обл.] проведуть фестиваль українських традицій «Культура Єднає» [Електронний ресурс] : [про програму Всеукраїнського етнофестивалю «Культура єднає»] // Район. Шацьк : [сайт]. 2025. 24 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.07.2025.
<https://shatsk.rayon.in.ua/news/823202-na-tsentralsnomu-plyazhi-svityazya-provedut-festival-ukrainskikh-traditsiy-kultura-ednae>.

128. Хмельницький [народний аматорський] театр «Дзеркало» здобув перемогу [в одній з номінацій] на [XXX] Всеукраїнському фестивалі [театрального мистецтва «Від Гіпаніса до Борисфена»] [Електронний ресурс] / [Хмельницька міська рада] // 33 канал : [сайт]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://33kanal.com/news/308445.html>.

Див. № 24.

Міжнародне співробітництво

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки

129. У Батумі [(Грузія)] відбувся [Чорноморський] фестиваль [творчості] «Діалог культур» за участю українських і грузинських дітей [Електронний ресурс] : [про хід та учасників фестивалю] / [Посольство України в Грузії] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4011564-u-batumi-vidbuvsya-festival-dialog-kultur-za-ucastu-ukrainskih-i-gruzinskih-ditej.html>.

Див. № 140.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

130. Катаєва, Марія. У Демидові [Вишгородський р-н, Київська обл.] відкрили стінопис з доповненою реальністю, створений підлітками під час Divein ESTEAM [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115070/>.

131. Лукашенко, Ганна. «Це для мене і ліки, і хобі». Переселенка з Одещини відкрила художню студію на Львівщині [Електронний ресурс] / Ганна Лукашенко ; [розмовляв] Юрій Маркевич // Радіо Свобода : [сайт]. – 2025. – 13 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 14.07.2025.

<https://www.radiosvoboda.org/a/ty-iak-pereselenka-khudozhnya-studiya/33462104.html>.

Засновниця про відкриття художньої студії, відвідувачів та плани.

Див. № 127, 140.

Виставки

132. Мар'їна, Галина. Мрія варта дії [Електронний ресурс] / Галина Мар'їна // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 10 лип. (№ 53–54). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/k%20ultura/51391.php>.

Виставка графіки «Про мрію» художниці К. Машошиної у творчому просторі «Діалоги» (м. Одеса).

133. У Києві [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрили виставку картин [«Сліди» художника] Артура Котика, написаних під час війни

[Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010603-u-kievi-vidkrili-vistavku-kartin-artura-kotika-napisanih-pid-cas-vijni.html>.

Див. № 25, 145.

Музичне аматорство

Див. № 125, 126.

Театральне аматорство

134. Левкович, Софія. «Що може бути важливішим за дітей?» [Електронний ресурс] / Софія Левкович // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 10 лип. (№ 53–54). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/51389.php>.

Вистава «Пітер Пен» за мотивами однойменної казки Дж.-М. Баррі у виконанні учнів кіношколи «Не по-дитячому» за участі н.а. України О. Сумської на сцені Одеського акад. укр. муз.-драм. театру ім. В. Василька. Режисери-постановники – Р. Федосєєв та з.а. України О. Кошова.

135. Пукіш, Надія. Народний аматорський драматичний колектив Народного дому села Боднарів [Івано-Франківська обл.] зачарував шанувальників сцени виставою про свого земляка Марка Боєслава [Електронний ресурс] / Надія Пукіш ; [інтерв'ю записав] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/narodniy-amatorskiy-dramatichniy-kolektiv-narodnogo-domu-sela-bodnariv-zacharuvav-shanuvaynikiv-stseni-vistavoyu-pro-svogo-zemlyaka-marka-boyeslava>.

Керівниця і режисерка аматорського колективу про ідею створення театральних постановок про односельців – поета М. Дяченка і діяча ОУН О. Луцького – та прем'єру вистави «Суворі будьте, мої ритми...».

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО.ЧИТАННЯ

Див. № 56, 60.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

136. Кузілова, Тетяна. Українська книжка не має кордонів. Міжнародна панельна дискусія [Електронний ресурс] / Тетяна Кузілова // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 8–11. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/10/mode/2up>.

Про Міжнародну панельну дискусію «Читання як чинник формування особистості дітей, які вимушено адаптуються до нових умов життя», організовану Укр. секцією IBBY, Нац. бібліотекою України для дітей (м. Київ), Укр. асоціацією працівників бібліотек для дітей.

137. У Португалії та Угорщині відкрили нові «Українські книжкові полиці» [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://chytomo.com/u-portuhalii-ta-uhorshchyni-vidkryly-novi-ukrainski-knyzhkovi-polychky/>.

138. Яворська, Тетяна. Міжнародна співпраця бібліотек України: сучасний стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Тетяна Яворська, Ангеліна Лихогляд // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 31–39. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332274>.

Робота бібліотек інших країн

139. Прокопенко, Лілія. Повернення втраченого: з історії руйнування та відновлення бібліотеки Левенського університету у ХХ столітті [Електронний ресурс] / Лілія Прокопенко, Ірина Лісова // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 48–52. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332285>.

Про історичні умови та обставини умисного знищення німецькими військами наукової бібліотеки Левенського католицького університету (Бельгія) під час Першої та Другої світових воєн 1914 р. і 1940 рр. Увагу зосереджено на вивченні досвіду відновлення книгозбірні. Статтю підготовлено за результатами дослідження «Бібліотеки в повоєнному суспільстві: зарубіжний досвід відновлення», проведеного 2023 р. Нац. бібліотекою України ім. Ярослава Мудрого (м. Київ).

Організація та управління в галузі бібліотечної справи

140. Гордієнко, Алла. Право на дитинство – бібліотека в дії [Електронний ресурс] / Алла Гордієнко // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 3–7. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/4/mode/2up>.

Про напрями діяльності органів державного управління, зокрема, щодо оновлення державних нормативів забезпечення громадян бібліотеками (наведено порівняльну таблицю змін до Постанови КМУ № 72 (06.02.2019) згідно з редакцією № 632 (30.05.2025), роботу бібліотек для дітей, спрямовану на соціальну адаптацію та підтримку, а також про Міжнародний конкурс дитячого малюнка «Майбутнє планети у наших руках», що відбувся у Нац. бібліотеці України для дітей (м. Київ).

Мережа та типи бібліотек

Національні бібліотеки

НБУ ім. Ярослава Мудрого

141. Сливка, Олена. У Києві [Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого] відбувся творчий вечір [громадського діяча, журналіста,

поета, перекладача заслуженого діяча мистецтв України] Павла Мовчана [Електронний ресурс] / Олена Сливка, Дмитро Чистяк // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidbuvsia-tvorchij-vechir-pavla-movchana/>.

Див. № 82, 139, 223.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

142. У Миколаївській обласній науковій бібліотеці презентували літературну імпрезу «Миколаїв-Херсон: міста на хвилі» [Електронний ресурс] : [про літературно-мистецький захід] // Район. Миколаїв : [сайт]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 09.07.2025.

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/819290-u-mikolaivskiy-oblasniy-naukoviy-bibliotetsi-prezentuvali-literaturnu-impresu-mikolaiv-kherson-mista-na-khvili>.

Публічні бібліотеки

Міські бібліотеки

143. Гудима, Марія. Трансильванські чари та українські хвилювання [Електронний ресурс] / Марія Гудима // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 31 лип. (№ 59–60). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/51448.php>.

Виставка «Хойя Бачу» графіки художниці О. Сердюченко в Бібліотеці-філії № 1 ім. Е. Багрицького ЦБС для дорослих м. Одеси.

144. Тимошенко, Ганна. «Український Геродот»: у Дніпрі [бібліотеці української діаспори ім. сенатора Джона Маккейна Центральної міської бібліотеки] презентували унікальну книгу [«Український Геродот з Верхньодніпровська»] про Дмитра Івашину [Електронний ресурс] / Ганна Тимошенко // Культура сьогодні : [портал]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://ktoday.com.ua/48794/ukrayinskyj-gerodot-u-dnipri-prezentuvaly-unikalnu-knygu-pro-dmytra-ivashynu/>.

145. У Миколаєві [в межах мистецького проєкту «Пори року», присвяченого 125-річчю Центральної міської бібліотеки ім. Марка Кропивницького ЦБС для дорослих міста Миколаєва у співпраці з Культурно-мистецькою асоціацією «Артспокуса»] презентували виставку художніх виробів «Теплий липень» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015901-u-mikolaevi-prezentuvali-vistavku-hudozhnih-virobiv-tepliy-lipen.html>.¹

¹ Див. також: У Миколаївській [Центральній міській] бібліотеці [ім. Марка Кропивницького] презентували виставку художніх виробів «Теплий липень» [Електронний ресурс] // Район. Миколаїв : [сайт]. 2025. 17 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 18.07.2025.

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/821621-u-mikolaivskiy-bibliotetsi-prezentuvali-vistavku-khudozhnikh-virobiv-tepliy-lipen>.

Бібліотеки для дітей та юнацтва

146. Казакова, Лариса. Підтримка захисників та їхніх родин. Від меморандумів до реальних дій [Електронний ресурс] : [досвід роботи Чернігівської обласної бібліотеки для дітей як центру підтримки захисників України, ветеранів війни та їхніх родин] / Лариса Казакова // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 18–21. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/20/mode/2up>.

147. Ленартович, Марія. Грані талантів читачів. Конкурси та вікторини Волинської обласної бібліотеки для дітей [Електронний ресурс] / Марія Ленартович // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 12–17. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/14/mode/2up>.

148. Назарук, Вікторія. У Рівному [обласній бібліотеці для молоді] відкриють виставку художниці Іванни Оксенюк «Алхімія душі» [Електронний ресурс] / Вікторія Назарук // Район. Рівне : [сайт]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://rivne.rayon.in.ua/news/823326-u-rivnomu-vidkriyut-vistavku-khudozhnitsi-ivanni-oksenyuk-alkhimiya-dushi>.

149. Назарук, Наталія. 85 років натхнення: історія Рівненської обласної бібліотеки для дітей [Електронний ресурс] / Наталія Назарук // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 42–45. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/44/mode/2up>.

150. Тянутова, Тетяна. Сторінки, що лікують. Дитяча книга як інструмент психологічної допомоги під час війни [Електронний ресурс] / Тетяна Тянутова // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 26–27. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/28/mode/2up>.

Досвід роботи Чернігівської обл. бібліотеки для дітей з психологічної допомоги дітям.

151. Хілуха, Людмила. 85 років разом з дітьми! До ювілею Волинської обласної бібліотеки для дітей [м. Луцьк] [Електронний ресурс] : [про історію та сьогодення бібліотеки] / Людмила Хілуха // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 46–52. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/48/mode/2up>.

Див. № 136, 140, 152, 154.

Основні напрями діяльності бібліотек

Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)

152. Книжкові новинки від Національної бібліотеки України для дітей [м. Київ] [Електронний ресурс] : кращі видання українських видавництв, які отримала бібліотека у другому кварталі 2025 року / список підгот.: Наталія Загоруйко, Валентина Красножон // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. –

2025. – № 2. – С. 53–58. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/54/mode/2up>.

153. Меморіальний центр «Бабин Яр» передасть бібліотекам 10 тисяч книжок про Голокост [Електронний ресурс] / [Київ. міська держ. адмін.] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4014878-memorialnij-centr-babin-ar-peredast-bibliotekam-10-tisac-knizok-pro-golokost.html>.

Науково-методична та науково-дослідна діяльність бібліотек

154. Костенко, Леся. Правова обізнаність бібліотечних фахівців. Методичний сегмент [Електронний ресурс] / Леся Костенко // Бібліотека у форматі Д : [інтернет-версія]. – 2025. – № 2. – С. 22–25. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.

<https://chl.kiev.ua/D0/Book/View/144#page/24/mode/2up>.

Досвід роботи науково-методичного відділу Полтавської обл. бібліотеки для юнацтва ім. Олесь Гончара з правової обізнаності бібліотечних фахівців, зокрема бібліотекарів територіальних громад області, для яких бібліотека є методичним центром щодо роботи з юнацтвом та молоддю.

Соціокультурна діяльність бібліотек

Див. № 141–145.

Бібліографія, бібліографознавство

155. Кривенко, Маргарита. Біобібліографія на перетині життєвих і творчих шляхів: незабутні епізоди спілкування зі [музикознавицею, педагогинею] Стефанією Павлишин ([1930–2021] до 95-річчя від дня народження) [Електронний ресурс] : [про діячку та роботу над її біобібліографією] / Маргарита Кривенко // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 45–48. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332284>.

Читання

156. Андрушко, Анастасія. Визначили переможців конкурсу «Читальня 2.0. Підлітки» [Електронний ресурс] / Анастасія Андрушко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://chytomo.com/vyznachyly-peremozhstiv-konkursu-chyतालnia-2-0-pidlitky/>.

Див. № 19.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

157. Батуревич, Ірина. Книжковий ринок – 2025 – кілька висновків без оптимізму [Електронний ресурс] / Ірина Батуревич // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.

<https://chytomo.com/knyzhkovyj-rynok-2025-kilka-vysnovkiv-bez-optymizmu/>.

158. Воронцова, Анжела. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2024 року [Електронний ресурс] / Анжела Воронцова, Наталія Музиченко // Вісн. Книжк. палати : [інтернет-версія]. – 2025. – № 5. – С. 21–29. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/332265>.

159. Заблоцька, Оксана. Самвидав – андеграунд чи альтернатива: що варто знати про сучасну українську культуру зинів [Електронний ресурс] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1055999-samvidav-andegraund-ci-alternativa-so-varto-znati-pro-sucasnu-ukrainsku-kulturu-ziniv/>.

160. Заблоцька, Оксана. Хто та як видає філософську літературу в Україні? Все, що варто знати про видавництва «Контур» і «Синтеза» [Електронний ресурс] : [про діяльність видавництв] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.07.2025.

<https://suspilne.media/culture/1063861-hto-ta-ak-vidae-filosofsku-literaturu-v-ukraini-vse-so-varto-znati-pro-vidavnictva-kontur-i-sinteza/>.

161. Круглов, Віктор. Книжка як зброя: чому новому уряду не обійтись без гуманітарного фронту [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/686816_knizhka_yak_zbroya_chomu_novomu_uryadu.html.

Допис генерального директора видавництва «Ранок» щодо побудови нової державної гуманітарної політики, зокрема у сфері книговидання, та про проблеми у галузі книговидання, які потребують нагального вирішення.

162. Нові книги для бібліотек Києва: Видавнича рада обирає твори, що надихають [Електронний ресурс] : завершено відбір рукописів для видання на 2025 рік // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 15 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114960/>.

Про фінальне засідання видавничої ради при Департаменті суспільних комунікацій КМДА, на якому було розглянуто 37 видавничих проєктів у межах Міської цільової програми «Столична культура» та 7 рукописів за програмою «Підтримка киян – Захисників і Захисниць України».

163. «Плюс» 3 000 нових читачів щотижня: скільки українців вже скористались послугою «єКнига» [Електронний ресурс] / [пресслужба Дія] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4015696-plus-3-000-novih-citaciv-sotizna-skilki-ukrainsciv-vze-skoristalis-poslugou-ekniga.html>.

Підсумки реалізації програми «ЄКнига» у I півріччі 2025 р. Проєкт реалізовано МКСКУ спільно з Міністерством цифрової трансформації та Укр. інститутом книги за сприяння «Проєкту підтримки Дія», який Програма розвитку ООН в Україні реалізує за фінансування уряду Швеції.¹

164. Хмельовська, Оксана. [Державна програма] «ЄКнига» – підтримка чи пастка для незалежних книгарень? [Електронний ресурс] / Оксана Хмельовська, Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://chytomo.com/ieknyha-pidtrymka-chy-pastka-dlia-nezalezhnykh-knyharen-ykrainy/>.

Див. № 12, 28, 34, 56.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

165. Горішня, Наталка. Новий книжковий фестиваль BestsellerFest відбудеться у Львові [Електронний ресурс] : [про програму фестивалю] / Наталка Горішня // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

https://zaxid.net/noviy_knizhkoviy_festival_bestsellerfest_vidbudetsya_u_lvovi_n1615360.²

166. Здоровило, Тарас. Українське слово в центрі Європи: Перший фестиваль української книги пройшов у Мілані [Італія] [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 3 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.07.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190133/>.

167. Міхлевський, Віталій. У Старокостянтиніві [Івано-Франківської обл.] провели [III] Всеукраїнський фестиваль дитячої книги «Сорока Білобока» [Електронний ресурс] / Віталій Міхлевський // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.07.2025.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-starokostiantynovi-provely-vseukrainskyj-festyval-dytiachoi-knyhy-soroka-biloboka/>.

168. Фонд Сергія Жадана запускає новий літературний фестиваль [«Літературний ярмарок»] у Харкові [Електронний ресурс] : [про мету та програму фестивалю] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

¹ Див. також: Большакова, Анастасія. Психологія та любовні романи: найпопулярніші книжки, які купують 18-річні за програмою «ЄКнига» [Електронний ресурс] : [результати першого півріччя програми «ЄКнига», оприлюднені Українським інститутом книги] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 22 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/naypopulyarnishi-knizhki-dlya-povnolitnih-2025-spisok-yekniga-309360/>.

² Див. також: Оголосили програму книжкового фестивалю BestsellerFest [у Львові] [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025. <https://chytomo.com/oholosyly-prohramu-knyzhkovoho-festyvaliu-bestsellerfest/>; 70 подій, 50 видавництв. Новий книжковий фестиваль BestsellerFest у Львові оголосив програму [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://nv.ua/ukr/books/knizhkoviy-festival-u-lvovi-bestsellerfest-ogolosiv-programu-koli-i-de-vidbudetsya-50532263.html>.

<https://litgazeta.com.ua/news/fond-serhiia-zhadana-zapuskaie-novyj-literaturnyj-festyval-u-kharkovi/>.¹

Міжнародне співробітництво

Див. № 166.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

169. Демко, Тарас. «Будинок є головним експонатом музею. І голос» [Електронний ресурс] / Тарас Демко ; [розмовляла] Катерина Сліпченко // Zaxid.net : [інтернет-вид.]. – 2025. – 19 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

https://zaxid.net/budinok_je_golovnim_ekspонатом_muzeyu_i_golos_n1615019.

Директор Музично-меморіального музею Соломії Крушельницької (м. Львів) про діяльність закладу після оновлення та плани.

170. Мацевко, Віра. «Бойківщина» ожила й дужчає. Рожнятівський краєзнавчий музей відзначив 20-річчя з часу офіційної реєстрації [Електронний ресурс] / Віра Мацевко ; [розмовляв] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://galychyna.if.ua/analytic/boykivshhina-ozhila-y-duzhchaye-rozhnyativskiy-kraeyznachiy-muzey-vidznachiv-20-richchya-z-chasu-ofitsynoyi-reyestratsiyi>.

Директорка Краєзнавчого музею «Бойківщина» (с. Рожнятів, Івано-Франківська обл.) про назву музею, фонди, діяльність та плани.

171. Ямборко, Ольга. Чому необхідний музей Івана Миколайчука і чому він має бути в Києві / Ольга Ямборко // Кіно-Театр. – 2025. – № 4. – С. 5.

Див. № 54, 78, 95, 153, 202.

Міжнародне співробітництво

172. Рубан, Дарина. У Лондоні виставку зброї відкрила шабля Івана Мазепи з Чернігівського музею [Електронний ресурс] / Дарина Рубан // # ШоТам : [сайт]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

<https://shotam.info/u-londoni-vystavku-zbroi-vidkryla-shablia-ivana-mazepy-z-chernihivskoho-muzeiu/>.

Презентація виставки «Історія однієї шаблі» у Королівському музеї зброї Великої Британії (The Royal Armouries).

Див. № 108.

Робота музеїв інших країн

173. У Чикаго [в Українському національному музеї (США)] представили фотовиставку [«Courage of a Nation» / «Мужність нації» Говарда Баффета] про війну в Україні [Електронний ресурс] / [Ген. консульство України в Чикаго] //

¹ Див. також: У Харкові заснували книжковий «Літературний ярмарок» [Електронний ресурс] : [про учасників і мету фестивалю] // Platfor.ma : [інтернет-журн.]. 2025. 31 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 31.07.2025. <https://www.platfor.ma/u-harkovi-zasnuvaly-knyzhkovyj-literaturnyj-yarmarok/>.

Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 4 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4011424-u-cikago-predstavili-fotovistavku-pro-vijnu-v-ukraini.html>.

Організація та управління в галузі музейної справи

174. Очілниця МКСК [Міністерства культури та стратегічних комунікацій України Тетяна Бережна] обговорила з керівництвом [та працівниками] Національного художнього музею [України (м. Київ)] ключові виклики [під час зустрічі у закладі] [Електронний ресурс] / [Тетяна Бережна] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 31 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020895-ocilnica-mksk-obgovorila-z-kerivnictvom-nacionalnogo-hudoznogo-muzeu-klucovi-vikliki.html>.

175. Сеїтаблаєв, Ахтем. «Хочемо цьогоріч почати будувати першу будівлю»: [режисер, актор, директор Кримського дому та воїн ЗСУ заслужений діяч мистецтв України Ахтем] Сеїтаблаєв про проєкт «Кримськотатарська садиба» [на території Національного музею народної архітектури та побуту України (м. Київ, с. Пирогів)] [Електронний ресурс] / Ахтем Сеїтаблаєв ; [записав] Євген Козярін // Еспreso : [сайт]. – 2025. – 13 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.07.2025.

<https://espresso.tv/news-khochemo-tsogorich-pochati-buduvati-pershu-budivlyu-seitablaev-pro-proekt-krimotatarska-sadiba>.

Див. № 94.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

176. Краєзнавчому музею в Звягелі [Житомирська обл.] передали сільськогосподарський скарб VII ст. [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4012472-kraeznavcomu-muzeu-v-zvageli-peredali-silskogospodarskij-skarb-vii-stolitta.html>.

177. Марків, Наталка. Кримськотатарський прапор побував у 28 краях і опинився у київському музеї [Національному музеї історії України] [Електронний ресурс] : [про церемонію передання прапора] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114426/>.

Див. № 223, 225, 226.

Виставкова діяльність, експозиції

178. Апенько, Ольга. Кураторка Ольга Апенько: «Після двох років винятково сучасного мистецтва люди потребували «золотих рамок» у Музеї Ханенків» [Електронний ресурс] / Ольга Апенько ; [розмовляла] Надія Бернар-

Ковальчук // LB.ua : [сайт]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 09.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/08/685404_kuratorka_olga_apenko_pislya_dvoh.html.

Кураторка виставки «Бентежні роки. Митці з України в École de Paris» у Нац. музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ) про роботу над проєктом і чому сьогодні він актуальний.

179. Асадчева, Тетяна. Культурний код родини Бушенів: у Софії Київській повертають втрачені імена [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 14 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114906/>.

Про експозицію «Невідомі подвижники українського мистецтва», присвячену творчому спадкові родини Бушенів – Всеволоду (1880–1963 рр.) та Аллі (1881–1954 рр.) – у виставкових залах «Хлібні» Нац. заповідника «Софія Київська».

180. Асадчева, Тетяна. Столичний музей [Національний музей історії України] вшановує [митрополита, мецената] Андрея Шептицького: до 160-річчя від дня народження відкрили тематичну виставку [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115481/>.

181. В Одеському археологічному музеї відкрили унікальну виставку [«Музей у часі та поза ним»] світлин журналістки [та керівниці студії видання «Інтент» Наталі Довбиш про життя музею] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 3 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4011198-v-odeskomu-arheologicnomu-muzei-vidkrili-unikalnu-vistavku-svitlin-zurnalistki.html>.

182. В Ужгороді [Меморіальному будинку-музеї народного художника України Федора Манайла] відкрили виставку взірців народної вишивки з колекції Федора Манайла [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/823002-v-uzhgorodi-vidkrili-vistavku-vzirtsiv-narodnoi-vishivki-z-kolektsii-fedora-manayla>.

183. Зборовський, Анатолій. Кримські пейзажі кримського художника [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2025. – 4 лип. (№ 27). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=27102>.

Виставка живопису н.х. України П. Столяренка (1925–2018) у Музеї сучасного мистецтва України (м. Київ) та про творчий та життєвий шлях митця. До 100-річчя з дня народження художника.

184. Кадакова, Катерина. Присвята світовому українському жіноцтву. До 100-річчя Союзу українок Америки у Києві [Музеї української діаспори]

відкриють виставковий проєкт «УКРАЇНКИ» [Електронний ресурс] / Катерина Кадакова // DIVOCHE.MEDIA : незалеж. Жіночий журн. : [сайт]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.
<https://divoche.media/2025/07/07/prysviata-svitovomu-ukrainskomu-zhinotstvu-do-100-richchia-soiuzu-ukrainok-ameryky-u-kyievi-vidkryiut-vystavkovyyu-proiekt-ukrayinky/>.

185. Корнійчук, Володимир. У Легедзиному на Черкащині [в Державному історико-культурному заповіднику «Трипільська культура»] відкрили павільйон з трипільськими гончарними горнами [Електронний ресурс] / Володимир Корнійчук // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 23 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.07.2025.
<https://umoloda.kyiv.ua/number/3968/2006/190415/>.¹

186. «Ліс» реставрували – який репресували. У Києві [Національному художньому музеї України на виставці «Спецфонд. Нові дослідження»] представили картини, які радянська влада планувала знищити [Електронний ресурс] // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.07.2025.
<https://umoloda.kyiv.ua/number/3966/164/190216/>.

187. Новосвітня, Катерина. У Києві [Національному музеї історії України] відкрили виставку [«Поля поховань» Вікентія Хвойки], присвячену прадавній черняхівській культурі [До 125-річчя початку розкопок могильника біля с. Черняхів на Київщині] [Електронний ресурс] / Катерина Новосвітня // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 13 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.07.2025.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/114872/>.

188. Петренко-Цеунова, Ольга. Хто зберігає знання про мистецтво: виставка в Музеї Ханенків [Електронний ресурс] / Ольга Петренко-Цеунова // Укр. тиждень : [інтернет-журн.]. – 2025. – 10 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 11.07.2025.
<https://tyzhden.ua/khto-zberihaie-znannia-pro-mystetstvo-vystavka-v-muzei-khanenkiv/>.

Про виставку «7» – це «Мистецтво»: бібліотека Музею Ханенків у Нац. музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ).

189. У Київській картинній галереї [Національному музеї «Київська картинна галерея»] відкрили виставку [творів Івана] Айвазовського [у межах проєкту «Віч-на-віч»] // Platfor.ma : [інтернет-журн.]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.
<https://www.platfor.ma/u-kyiyvskij-kartynnij-galereyi-vidkryly-vystavku-ajvazovskogo/>.

190. У Музеї книги [та друкарства] Острога [Рівненська обл.] презентували виставку «Exlibrys: лаконічне мистецтво через простір і час» [Електронний

¹ Див. також: У заповіднику Трипільської культури на Черкащині відкрили нову експозицію (фото) [Електронний ресурс] // Про все : [портал]. 2025. 19 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.07.2025.
<https://provice.ck.ua/u-zapovidnyku-trypilskoj-kultury-na-cherkashchyni-vidkryly-novu-ekspozytsiu-foto>.

ресурс] // Район. Острог : [сайт]. – 2025. – 10 лип. – Назва з екрана. – Текст. дані, відеозапис. – Дата звернення: 11.07.2025.

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/819985-u-muzei-knigi-ostroga-prezentovali-vistavku-exlibrys-lakonichne-mistetstvo-cherez-prostir-i-chas>.

191. У [Національному заповіднику] Києво-Печерській лаврі відкрилася виставка «Трійця Святая, слава Тобі» [до 1700-річчя Першого Вселенського собору] [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010200-u-kievopecerskij-lavri-vidkrilasa-vistavka-trijca-svataa-slava-tobi.html>.

192. У [Національному заповіднику] Софії Київській презентували проєкт [«База даних української рукописної книги XI–XVI століть»] з української рукописної книги XI–XVI століть [Електронний ресурс] // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115076/>.

193. У [Національному музеї] Київській картинній галереї відкрили виставку [«Михайло Гуйда і класики» – черговий етап музейного проєкту «Діалог крізь віки»], що поєднує творчість [народного художника України] Михайла Гуйди з роботами класиків українського мистецтва [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Резніченко // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/u-kijivskij-kartinnij-halereji-vidkrili-vistavku-shcho-pojednuje-tvorchist-mikhajla-hujdi-z-robotami-klasikiv-ukrajinskoho-mistetstva.html>.

194. Шершень, Ольга. У Палаці Потоцьких – виставка картин «львів'янина з Волині». Фото [Електронний ресурс] / Ольга Шершень // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2025. – 28 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-palatsi-pototskykh-vystavka-kartyn-lvivianyna-z-volyni-foto>.

Про виставку «Данило Довбошинський. Над берегами вічної ріки» в Палаці Потоцьких Львівської нац. галерея мистецтв ім. Б. Возницького. До 101-річчя від дня народження художника Д. Довбошинського та 40-річчя з часу першої персональної виставки митця у галереї. Коментарі учасників виставки.

Див. № 17, 18, 20–23, 36, 133, 172, 185.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

195. Стахів, Андріана. «Барви Криму»: у Львові [Музично-меморіальному музеї Соломії Крушельницької] композитор [мультиінструменталіст і дослідник кримськотатарського фольклору] Джеміль Каріков презентував унікальну нотну збірку [«Барви Криму»] [Електронний ресурс] / Андріана Стахів // Еспресо :

[сайт]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://zahid.espreso.tv/kultura-barvi-krimu-u-lvovi-kompozitor-dzhemil-karikov-prezentuvav-unikalnu-notnu-zbirku>.

Див. № 17, 18, 20–23, 36, 133, 172, 185.

Колекціонування

196. Гудима, Марія. Від гудзиків до емальованих табличок [Електронний ресурс] / Марія Гудима // Вечір. Одеса : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 лип. (№ 57–58). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.
<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/51424.php>.

Прохід, учасників II конференції «Одеські колекції» в галереї «Art Odessa» (м. Одеса), на якій обговорили збирання, збереження, вивчення, експонування та популяризацію художніх колекцій.

Див. № 182.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

197. Асадчева, Тетяна. Археологія у серці Києва: тривають дослідження надбрамної церкви Михайлівського Золотоверхого монастиря [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 25 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115324/>.

198. В Одесі на Приморському бульварі археологи знайшли залишки Хаджибейського замку [Електронний ресурс] / [Андрій Красножон] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4018724-v-odesi-na-primorskому-bulvari-arheologi-znajsli-zaliski-hadzibejskogo-zamku.html>.

199. Катаєва, Марія. На столичних зупинках розмістили інформаційні постери з історичними пам'ятками міста [Електронний ресурс] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115077/>.

200. На Одещині археологи знайшли римські монети та поховання черняхівської культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4012373-na-odesini-arheologi-znajsli-rimski-moneti-ta-pohovanna-cernahivskoi-kulturi.html>.

Про завершення археологічної експедиції Південноукраїнського нац. педагогічного університету ім. К. Ушинського у с. Орлівка (Ренійський р-н, Одеська обл.).

201. На Охтирщині проходять археологічні розкопки [Електронний ресурс] // Sumy Today : [портал]. – 2025. – 19 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://sumy.today/news/culture/48457-na-okhtyrshchyni-prokhodiat-arkheolohichni-rozkopky.html>.

Про археологічні розкопки в урочищі Замок с. Куземин (Охтирський р-н, Сумська обл.).

202. Пуголовок, Юрій. Юрій Пуголовок, провідний науковий співробітник Історико-культурного заповідника «Більськ»: «Кожні розкопки – як детективна історія» [Електронний ресурс] / Юрій Пуголовок ; [розмовляла] Мирослава Липа // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 19 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4016117-urij-pugolovok-providnij-naukovij-spivrobitnik-istorikokulturnogo-zapovidnika-bilsk.html>.

Провідний науковий співробітник Історико-культурного заповідника «Більськ» (с-ще Котельва, Полтавська обл.) про найсвіжіші відкриття на території Глинського археологічного комплексу (пам'ятка національного значення), що розташований на території Опішнянської громади (Полтавська обл.).

Див. № 111–119.

Нематеріальна культурна спадщина

203. Большакова, Анастасія. Слобожанські різдвяні пряники внесли до [національного] переліку нематеріальної культурної спадщини [України] [Електронний ресурс] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 18 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/slobozhanski-rizdvyani-pryaniki-vnesli-do-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchini-309298/>.

204. Випікання паски, засолювання сала і роги до короваю: шість елементів внесли до [обласного] переліку нематеріальної культурної спадщини Волині [Електронний ресурс] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.07.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/819059-vipikannya-paski-zasolyuvannya-sala-i-rogi-do-korovayu-shist-elementiv-vnesli-do-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchini-volini>.

205. Кадакова, Катерина. Весільний обряд «дівування» з Миколаївщини внесли до [Національного переліку] нематеріальної культурної спадщини України [Електронний ресурс] / Катерина Кадакова // DIVOCHE.MEDIA : незалеж. Жіночий журн. : [сайт]. – 2025. – 1 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.07.2025.

<https://divoche.media/2025/07/01/vesilnyy-obriad-divuvannia-z-mykolaivshchyny-vnesly-do-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchyny-ukrainy/>.

206. Луньова, Віолетта. До Нацпереліку нематеріальної культурної спадщини України внесли три нові елементи [весільний обряд заплітання долі; традиція випікання та дарування обрядових різдвяних пряників на Слобожанщині; традиції храмового свята на Трійцю у селі Шульгинка Луганської області] [Електронний ресурс] / Віолетта Луньова // Культура

сьогодні : [портал]. – 2025. – 16 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.07.2025.

<https://ktoday.com.ua/49818/do-naczpereliku-nematerialnoyi-kulturnoyi-spadshhyny-ukrayiny-vnesly-try-novi-elementy/>.¹

Охорона та збереження культурної спадщини

207. Асадчева, Тетяна. Внаслідок негоди у столиці пошкоджена старовинна будівля [– архітектурна пам'ятка місцевого значення 1913–1914 рр.] на Лук'янівці: що відомо [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115441/>.

208. Большакова, Анастасія. Житній ринок у Києві офіційно внесли до переліку культурної спадщини [Електронний ресурс] / Анастасія Большакова // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2025. – 30 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://life.pravda.com.ua/culture/zhitniy-rinok-u-kiyevi-oficiyno-vnesli-do-pereliku-kulturnoji-spadshchini-309506/>.

209. Будівлю Хмельницької міськради внесли до Державного реєстру нерухомих пам'яток [Електронний ресурс] / [Хмельницька обл. прокуратура] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 31 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020764-budivlu-hmelnickoi-miskradi-vnesli-do-derzavnogo-reestru-neruhomih-pamatok.html>.

210. В Одесі розпочали оцифрування оперного театру [Електронний ресурс] : [початок масштабного проєкту «СПАДЩИНА. Digital. Odesa Opera House» з оцифрування Одеського національного академічного театру опери та балету] // Район. Культура : [сайт]. – 2025. – 29 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.07.2025.

<https://kultura.rayon.in.ua/news/824414-v-odesi-rozpochali-otsifruvannya-opernogo-teatru>.

211. Катаєва, Марія. Київ продовжує працювати над захистом цінної історичної забудови [Електронний ресурс] : робоча група [КМДА] розглянула перелік будівель, які потребують додаткових механізмів щодо запобігання руйнуванню чи зміни вигляду / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115021/>.

212. Могили цадика Нахмана в Умані визнали пам'яткою національного значення [Електронний ресурс] / підгот. Вероніка Наріжна// Дзеркало тижня.

¹ Див. також: Новий елемент [Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини [України]: у МКСК розповіли про традицію обрядової випічки на Слобожанщині [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2025. 18 лип. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 23.07.2025. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4016403-novij-element-kulturnoi-spadsini-u-mksk-rozpovili-pro-tradiciu-obradovoi-vipicki-na-slobozansini.html>.

Україна : [інтернет-версія]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.07.2025.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/mohilu-tsadika-nakhmana-v-umani-viznali-pamjatkoju-natsionalnoho-znachennja.html>.

213. Осаульчук, Олег. «Майже усі готичні пивниці на площі Ринок залили бетоном» [Електронний ресурс] / Олег Осаульчук ; [розмовляла] Юлія Ліщенко // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 8 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://wz.lviv.ua/interview/535601-direktor-ndts-ryativna-arkheologichna-sluzhba-ia-nan-ukrajini-oleg-osaulchuk-rozpoviv-yak-znishchuyut-starovinnij-lviv>.

Директор Науково-дослідного центру «Рятівна археологічна служба» Інституту археології НАН України про роботу установи, збереження археологічних знахідок у м. Львові та як вдається забудовникам обходити законодавство, яке захищає пам'ятки.

214. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] обговорили з активістами юридичні аспекти охорони Китаєва [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010857-u-mksk-obgovorili-z-aktivistami-uridicni-aspekti-ohoroni-kitaeva.html>.

Про зустріч заступника Міністра культури та стратегічних комунікацій України С. Беляєва з представниками громадської ініціативи «Захистимо Китаїв», на якому зокрема обговорювалися юридичні аспекти охорони історичного місця Китаїв у м. Києві.

215. У МКСК [Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України] підтримують ініціативу щодо збереження садиби на Печерську, де була штаб-квартира Руху Чорновола [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 2 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010800-u-mksk-pidtrimuut-iniciativu-sodo-zberezenna-sadibi-na-pecersku-de-bula-stabkvartira-ruhu-cornovola.html>.

Коментар заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України С. Беляєва стосовно збереження садиби на Липках у м. Києві – історичного будинку 1819 р., де працювала штаб-квартира Народного руху України у 80-х роках ХХ ст.

216. Фищук, Юлія. Будівлю Хмельницької міської ради внесли до Державного реєстру нерухомих пам'яток [Електронний ресурс] / Юлія Фищук // Суспільне. Хмельницький : [сайт]. – 2025. – 31 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://suspilne.media/khmelnytskiy/1080157-budivlu-hmelnickoi-miskoi-radi-vnesli-do-derzavnogo-reestru-neruhomih-pamatok/>.

217. Яровий, Андрій. Цифрове збереження історичних пам'яток [Електронний ресурс] / Андрій Яровий ; [розмовляв] Олександр Кравченко //

LB.ua : [сайт]. – 2025. – 20 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.07.2025.

https://lb.ua/culture/2025/07/20/687178_tsifrove_zberezheniya_istorichnih.html.

Керівник технічного відділу ГО «Україна Інкогніта», відповідальний за 3D-модельовання об'єктів, про роботу з цифровими копіями і їхнє створення.

Див. № 88, 101, 103, 104, 203–206.

Культурна спадщина: втрати через війну

218. В Одесі через російський обстріл пошкоджено сім об'єктів культурної спадщини [Електронний ресурс] : [перелік постраждалих об'єктів] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4018514-v-odesi-cerez-rosijskij-obstril-poskodzeni-sim-obektiv-kulturnoi-spadshini.html>.

219. Вигоріли дерев'яні келії. Російські загарбники обстріляли найстаріший храм Херсона [Греко-Софійська церква, що є пам'яткою архітектури національного значення] [Електронний ресурс] // NV : [сайт]. – 2025. – 21 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://nv.ua/ukr/kultura/ataka-na-herson-rossiyani-obstrilyali-naystarishiy-hram-mista-greko-sofiysku-cerkvu-foto-50531422.html>.

220. Здоровило, Тарас. Росіяни привласнили в Криму 110 культурних цінностей – ГУР [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2025. – 7 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.07.2025.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/190179/>.

221. Один із символів міста. В Одесі [через атаку безпілотників] пошкоджень зазнав Воронцовський палац, пам'ятка культурної спадщини [Електронний ресурс] // NV: [сайт]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://nv.ua/ukr/kultura/ataka-na-odesu-24-lipnya-poshkodzheniy-voroncovskiy-palac-pam-yatka-kulturnoji-spadshchini-foto-50532181.html>.

Див. № 86.

Реставраційні роботи

Див. № 222.

Міжнародне співробітництво

222. У Львові [Музеї історії релігії] відновлюють стінописи колишньої галереї домініканського монастиря [Реставраційні роботи відбуваються за фінансової підтримки уряду Польщі] [Електронний ресурс] / Львів. облрада // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.07.2025.

<https://wz.lviv.ua/news/536113-u-lvovi-vidnovliuiut-stinopisy-kolyshnoi-halerei-dominikanskoho-monastyria>.

223. Чехія передасть Україні мобільну станцію для цифровізації культурної спадщини [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 3 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4010977-cehia-peredast-ukraini-mobilnu-stanciu-dla-cifrovizacii-kulturnoi-spadsini.html>.

Про рішення Уряду Чеської Республіки про передання Україні мобільної станції 3D-оцифрування, ARKIII для діджиталізації та збереження культурної спадщини (зокрема музейних артефактів), яка перебуває під загрозою знищення внаслідок російської агресії. Проект реалізується в межах програми «Підтримка української культури» – спільної ініціативи Міністерства культури Чехії та Чеського комітету ICOM. Перший проект ARK I було реалізовано наприкінці 2024 р. у партнерстві між Нац. бібліотекою Чеської Республіки, НБУ ім. Ярослава Мудрого (м. Київ) та Укр. бібліотечною асоціацією.

224. ЮНЕСКО враховуватиме вплив збройних конфліктів на об'єкти всесвітньої спадщини – МКСК [Електронний ресурс] / [М-во культури та стратег. комунікацій України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 9 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4013380-unesko-vrahovuvatime-vpliv-zbrojnih-konfliktiv-na-obekti-vsesvitnoi-spadsini-mksk.html>.

Про участь України в засіданні 47-ї сесії Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в м. Парижі (Франція), та виступ заступника міністра культури та стратегічних комунікацій України С. Беляєва під час заходу.

Переміщення культурних цінностей

225. Асадчева, Тетяна. Із рук контрабандистів – у виставкові зали: київська митниця передала 334 культурні артефакти до музеїв [Електронний ресурс] : предмети культурної спадщини, конфісковані за фактами порушення митного законодавства, були передані на довгострокове зберігання до семи провідних музейних установ / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 17 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115016/>.

226. Асадчева, Тетяна. Культурна спадщина повертається додому: київські митники передали цінні артефакти до українських музеїв [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2025. – 24 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.07.2025.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/115272/>.

227. На Буковині [пункті пропуску «Красноїльськ»] прикордонники [разом із митниками] зупинили спробу вивезти до Румунії монети XVII століття [та монети періоду Римської імперії та Німецького III Рейху] [Електронний ресурс] / [Чернів. прикордон. загін] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2025. – 31 лип. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 31.07.2025.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4020406-na-bukovini-prikordonniki-zupinili-sprobu-vivezti-do-rumunii-moneti-xvii-stolitta.html>.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Алфьоров О. 89
Амеліна В. 61
Бережна Т. 92
Білик Н. 49
Бруй О. 82
Вальо М. 60
Вієра О. 82
Герасим'юк О. 82
Григоренко Г. 82, 91

Земляна О. 94
Івановська О. 40, 90
Костенко Л. 57
Лукашенко Г. 131
Матвійчук Н. 95
Онух Є. 3
Павлишин С. 155
Селега В. 82
Точицький М. 91

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКСКУ	Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	
ім. П. Чайковського	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
НБУ	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Історія культури	3
Культура і суспільство	4
Культура і держава. Культура і влада	4
Інформаційна політика	4
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України	5
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят	6
День української державності. День хрещення України-Русі	6
Фестивалі, конкурси	8
Культура і новітні технології	9
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	9
Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи	9
Робота з дітьми та молоддю	10
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю	10
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ	10
Мовна політика держави	11
Щодо обрання Уповноваженого із захисту державної мови	12
Мовні питання	12
Відновлення та збереження національної пам'яті	13
Декомунізація, подолання наслідків колонізації, русифікації та тоталітаризму	14
Діяльність культурно-мистецьких асоціацій, товариств, об'єднань, громадських організацій	14
Персоналії діячів української культури	14
ШЕВЧЕНКІАНА	15
Національна премія України імені Тараса Шевченка	15
Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури	16
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)	16
Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя	16
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	18
Проблеми галузі, побажання та пропозиції, висловлені на адресу Міністерства культури та підвідомчих установ	19
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад	20
Матеріально-технічний стан закладів галузі	20
Правові питання галузі	21
Освіта. Кадри	21
Кадри	21
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	22
Український інститут	24
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти	25
Міжнародна конференція з питань відновлення України (м. Рим, Італія) ...	26

V Міжнародний літературний фестиваль «Фронтера» (м. Луцьк)	27
Підтримка України у світі	28
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ	28
Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи	28
Дозвілля	28
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО	28
Фольклор	28
Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв	28
Міжнародне співробітництво	29
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки	29
Види і жанри аматорства	29
Образотворче аматорство та народні художні промисли	29
Музичне аматорство	30
Театральне аматорство	30
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО.ЧИТАННЯ.....	30
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи	30
Робота бібліотек інших країн	31
Організація та управління в галузі бібліотечної справи	31
Мережа та типи бібліотек.....	31
Основні напрями діяльності бібліотек.....	33
Бібліотечні фонди (формування, дослідження, збереження)	33
Науково-методична та науково-дослідна діяльність бібліотек.....	34
Соціокультурна діяльність бібліотек	34
Бібліографія, бібліографознавство	34
Читання.....	34
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА	34
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки.....	36
Міжнародне співробітництво	37
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ.....	37
Міжнародне співробітництво	37
Робота музеїв інших країн	37
Організація та управління в галузі музейної справи	38
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу	38
Музейні фонди.....	38
Виставкова діяльність, експозиції	38
Літературні та мистецькі заходи в музеях	41
Колекціонування.....	42
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	42
Нематеріальна культурна спадщина	43
Охорона та збереження культурної спадщини.....	44
Культурна спадщина: втрати через війну	46
Реставраційні роботи	46
Міжнародне співробітництво	46
Переміщення культурних цінностей.....	47
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ	48

Довідкове видання

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список
Випуск 7
Періодичність 12 випусків на рік
Виходить з 1989 року

Укладачі:
БІЛОКОНЬ Ольга Федорівна
БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна
ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна
СОЛОМКА Валентина Анатоліївна
ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2025

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,02.
Б/т. Зам. № 59.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017